

JESSE BULLINGTON

ΦΒ
CO
VÁ
NI
se

SMRTÍ

GORGONA

Jesse Bullington

OBCOVÁNÍ
se SMRTÍ

GORGONA

Jesse Bullington

OBCOVÁNÍ
se SMRTÍ

Z angličtiny přeložila
LUCIE MIKOLAJKOVÁ

GORGONA
Praha 2014

*Všem těm,
kdo půjdou před námi*

JESSE BULLINGTON – OBCOVÁNÍ SE SMRTÍ

COPYRIGHT © 2011 Jesse Bullington

TRANSLATION © 2014 Lucie Micolajková

CZECH EDITION © 2014 Gorgona Books

This edition published by arrangement with Little, Brown, and Company,
New York, New York, USA. All rights reserved.

ISBN 978-80-88029-11-3

Použitá literatura

Kromě studia následujících textů mi s výzkumem pro tuto knihu pomáhalo ještě několik výjimečných lidí. Především to byl Armand Baeriswyl z Archeologického úřadu pro kanton Bern, který mi kromě jiného poskytl nedozírnou pomoc s popisy vykrádání hrobů v 16. století a byl až příliš skromný. Dále musím poděkovat Kameelah Martin Samuelové z Georgia Southern University, která mě zavedla do některých z témat, jimiž se v knize zabývám; Claire Joan Faragové z Coloradské univerzity v Boulderu, která mě upozornila na několik vynikajících knih uvedených v následujícím seznamu; Erice Johnson-Lewisové, která mě kdysi na Floridské státní univerzitě učila základům renesančního umění; a přítelkyni Molly, která se se mnou podělila o své znalosti. A konečně si zmínku zaslouží i moje středoškolská učitelka dějin umění Linda Hallová – už jen proto, jaká je to skvělá osoba.

ALBALA, KEN, *Cooking in Europe, 1250–1650*, Westport, Greenwood Press, 2006

ALLEN, S. J., AMT, EMILIE, *The Crusades: A Reader*, Peterborough, Broadview Press, 2003

AMMAN, JOST, *Künstbüchlin: 293 Renaissance Woodcuts for Artists and Illustrators*, New York, Dover, 1968

ARGYLE, W. J., *The Fon of Dahomey: A History and Ethnography of the Old Kingdom*, Oxford, Clarendon Press, 1966

- BALL, PHILIP, *The Devil's Doctor: Paracelsus and the World of Renaissance Magic and Science*, New York, Farrar, Straus and Giroux, 2006
- BAMBACH, CARMEN C., *Drawing and Painting in the Italian Renaissance Workshop: Theory and Practice, 1300-1600*, New York, Cambridge University Press, 1999
- BAY, EDNA G., *Asen, Ancestors, and Vodun: Tracing Change in African Art*, Chicago, University of Illinois Press, 2008
- BURCKHARDT, JACOB, *The Civilization of the Renaissance in Italy, 2 vols.*, New York, Harper and Row, 1958
- CASSIDY-WELCH, MEGAN, SHERLOCK, PETER, EDs., *Practices of Gender in Late Medieval and Early Modern Europe*, Turnhout, Brepols, 2008
- CLASSEN, ALBRECHT, ED., *Sexuality in the Middle Ages and Early Modern Times: New Approaches to a Fundamental Cultural-Historical and Literary Anthropological Theme*, Berlin, Walter de Gruyter, 2008
- CLIFTON, CHAS S., *Encyclopedia of Heresies and Heretics*, New York, Barnes and Noble, 1992
- CURL, JAMES STEVENS, *A Celebration of Death: An Introduction to Some of the Buildings, Monuments, and Settings of Funerary Architecture in the Western European Tradition*, New York, Charles Scribner's Sons, 1980
- DUNI, MATTEO, *Under the Devil's Spell: Witches, Sorcerers, and the Inquisition in Renaissance Italy*, Florence, Syracuse University Press 2007
- EHRSTINE, GLENN, *Theater, Culture, and Community in Reformation Bern, 1523-1555*, Leiden, Koninklijke Brill, 2002
- FADERMAN, LILLIAN, *Surpassing the Love of Men: Romantic Friendship and Love Between Women from the Renaissance to*

the Present, New York, William Morrow, 1981

FARMER, DAVID HUGH, *The Oxford Dictionary of Saints*, Oxford, Oxford University Press, 1997

GALLONIO, ANTONIO, *Tortures and Torments of the Christian Martyrs: The Classic Martyrology*, Los Angeles, Feral House, 2004

GEARY, PATRICK J., *Furta Sacra: Theft of Relics in the Central Middle Ages*, Princeton, Princeton University Press, 1978

GORDON, BRUCE, „*Toleration in the Early Swiss Reformation: The Art and Politics of Niklaus Manuel of Berne*“, in *Tolerance and Intolerance in the European Reformation*, ed. OLE PETER GRELL a BOB SCRIBNER, str. 126–144, Cambridge, Cambridge University Press, 1996

HAGEN, RAINER; HAGEN, ROSE-MARIE, *What Great Paintings Say: From the Bayeux Tapestry to Diego Rivera – Volume 1*, Köln, Taschen, 2005

HALE, J. R., *War and Society in Renaissance Europe, 1450–1620*, Leicester, Leicester University Press, 1985

HALL, BERT S., *Weapons and Warfare in Renaissance Europe: Gunpowder, Technology, and Tactics*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 1997

HARARI, YUVAL NOAH, *Renaissance Military Memoirs: War, History and Identity, 1450–1600*, Woodbridge, Boydell Press, 2004

HERSKOVITS, MELVILLE J., *Dahomey: An Ancient West African Kingdom*, New York, J.J. Augustin, 1938

JONES, TIMOTHY S., SPRUNGER, DAVID. A., ED., *Marvels, Monsters, and Miracles: Studies in the Medieval and Early Modern Imaginations*, Kalamazoo, Western Michigan University Press, 2002

- KING, MARGARET L., *Women of the Renaissance*, Chicago, University of Chicago Press, 1991
- KOEGLER, HANS, VON MANDACH, C., *Niklaus Manuel Deutsch*, Basel, Urs Graf Verlag, 1940
- KORS, ALAN CHARLES, PETERS, EDWARD, ED., *Witchcraft in Europe, 400–1700: A Documentary History*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2001
- LAWLESS, CATHERINE, MEEK, CHRISTINE, ED., *Studies on Medieval and Early Modern Women 4: Victims or Viragos?*, Portland, Four Courts Press, 2005
- LEVACK, BRIAN P., *The Witch-Hunt in Early Modern Europe*, London, Longman, 1987
- LONG, CAROLYN M., *Spiritual Merchants: Religions, Magic, and Commerce*, Knoxville, University of Tennessee Press, 2001
- LUARD, ELISABETH, *The Flavours of Andalusia*, London, Collins and Brown, 1991
- LUKEHART, PETER M., ED., *The Artist's Workshop*, Washington, National Gallery of Art, 1993
- MACLEAN, IAN, *The Renaissance Notion of Women: A Study in the Fortunes of Scholasticism and Medical Science in European Intellectual Life*, Cambridge, Cambridge University Press, 1980
- MANCHESTER, WILLIAM, *A World Lit Only by Fire: The Medieval Mind and the Renaissance*, New York, Back Bay, 1992
- PLUNKET, IERNE L., *Isabel of Castile and the Making of the Spanish Nation, 1451–1504*, New York, G.P. Putnam's Sons, 1915
- RESTON, JAMES JR., *Dogs of God: Columbus, the Inquisition, and the Defeat of the Moors*, New York, Anchor, 2006

RONEN, DOV, *Dahomey: Between Tradition and Modernity*, London, Cornell University Press, 1975

ROOB, ALEXANDER, *The Hermetic Museum: Alchemy and Mysticism*, Itálie, Taschen, 1997

SHAW, CHRISTINE, ED., *Italy and the European Powers: The Impact of War, 1500–1530*, Leiden, Koninklijke Brill, 2006

SINGH, RANJIT, „*Boabdil: The Unfortunate: El Zogoybi*“, Free Thoughts by Ranjit Singh, <http://idyllic.wordpress.com/2009/02/26/boabdil-the-unfortunate-el-zogoybi/>

SUMMERS, MONTAGUE, ED., *The Malleus Maleficarum of Heinrich Kramer and James Sprenger*, New York, Dover, 1971

SUTCLIFFE, ANTHONY, *Paris: An Architectural History*, New Haven and London, Yale University Press, 1993

THOMSON, DAVID, *Renaissance Paris: Architecture and Growth, 1475–1600*, London, A. Zwemmer Ltd, 1984

VAN ABBÉ, D., „*Change and Tradition in the Work of Niklaus Manuel of Berne (1484–1531)*“, *Modern Language Review* 47, No. 2, str. 181–198

WIESNER, MERRY E., *Working Women in Renaissance Germany*, New Brunswick, Rutgers University Press, 1986

WILLS, CHUCK, *Weaponry: An Illustrated History*, New York, Hylas Publishing, 2008

ZAMBELLI, PAOLA, *White Magic, Black Magic in the European Renaissance: From Ficino, Pico, Della Porta to Trithemius, Agrippa, Bruno*, Leiden, Koninklijke Brill, 2007

Poděkování

Děkuji všem od poslední, a k tomu ještě lidem, které jsem tehdy ještě neznal nebo na které jsem zapomněl. Na původní seznam tedy patří ještě další jména: Jason, Angie, Stephen, Marc, Mark, Tess, Robert, Josh, Amanda, Philip, Paul, Kathy, Allyson, Mike, Isaiah, Chris, Ashley, Evan, Francesca, Scott, Neil, Sandi, Kevin, Ned, Nigel, Tasha, Melissa, David, Lisa, Kelly, Alicia, Kay, Katie, Tanzerovi, Ferrellovi a všichni fanoušci, kteří si dali tu práci a napsali mi po vydání *Chmurné historie bratrů Grossbartových*. Poděkování si také zaslouží majitelé i obsluha kavárny Folsom Street Coffee, zejména J.C., Chris, Rick, Krista, John, Lily, Jessie, Staci, Teak, Shawn a Serena – za to, že mi vytvářeli tak úžasné pracovní prostředí; Widow's Bane za skvělou hudbu, při níž se tak dobře redigoval román plný nemrtvých; společnosti Oskar Blues, Rogue, Stone, Ska, Odell, Left Hand a Great Divide – za to, že vyrábějí tak lahodné elixíry, které mi po dokončení pomohly uklidnit přetížený mozek; a restaurace Fermentation Lounge za to, že mi tolik z výše uvedených pivovarů představila.

Tentokrát bych si myslím měl odpustit ta přirovnání k rukám (a to dlouhé a laciné rozněžňování) jako poslední a poděkovat svým beta čtenářům přímo. Můj hluboký dík si tedy zaslouží J. T. Glover, S. J. Chambers, moje žena Raechel Dumasová a především Molly Tanzerová: ti všichni mi znovu a znovu pomáhali, když jsem zápolil s dokončením této knihy. Rád bych také výslovně poděkovat Johnu Goveovi, který obětoval své volné soboty a byl tím nejlepším parťákem na výšlapy – bez takové možnosti

upustit páru bych se asi někde v půli cesty složil. Poděkování nepochybně opět patří mým rodičům, Bruceovi a Lise, mému bratrovi Aaronovi a sestře Tesse, rodičům mé ženy a všem ostatním členům rodiny – tak tady ho máte.

Ohromné blahořečení si opět zaslouží Orbit za to, jak skvělé je to nakladatelství – zejména pak mají můj vděk Tom, Jack, Alex, Lauren, Jennifer, Mari, Devi a DongWon ve Spojených Státech a Bella, Rose, Anna, Emily, Darren a Joanna v Británii. Musím také poděkovat své agentce Sally a její asistentce Mary za to, jak skvělé v nich mám kamarádky a spolupracovnice, a konečně svému redaktorovi Rolandu Ottewellovi, bez jehož péče by tato kniha zdaleka nepůsobila tak souvisle. Ještě jednou tedy upřímně děkuji všem, kdo pomohli dostat tuto knihu k vám, čtenářům, kteří si zasloužíte víc než letmé poděkování za to, že jste jí dali šanci. Bez vás by to nešlo a já vám za to děkuji.

A konečně musím vyjádřit svou vděčnost těm, které jsem do této knihy tak bezostyšně naverboval: Niklausu Manuelu Deutschovi, jeho ženě Katharině, doktoru Paracelsovi, Albrechtu von Steinovi a zvláště ubohému Boabdilovi, kteří byli všichni nepochybně úplně jiní, než jak jsem je ztvárnil já, a doufám, že jejich stíny přijmou mé upřímné díky a omluvu za to, že jsem o nich napsal takové mnohdy docela nelichotivé výmysly. Tento román by nebyl tím, čím je, kdyby mě k jeho napsání neinspirovaly skutečné životy skutečných lidí, a i když mě bavilo hrát si s jejich osudy, nerad bych, aby si někdo pletl moje verze těchto osob se skutečnými historickými postavami. I když přinejmenším Paracelsus by to přehánění asi ocenil.

Obsah

PROLOG Nejhorší myslitelný začátek	5
I. Smrt a umělec	13
II. Příchod učedníků	27
III. Zkouška šílenstvím	35
IV. Tři nekromantovi učni	41
V. Závěrečná zkouška	53
VI. Voják a smrt	61
VII. Poslední z učedníků	75
VIII. Rozpačité dospívání	89
IX. Medicína hořká jako pelyněk	101
X. Kruté mládí	111
XI. Voják a čarodějnice	121
XII. Sladší než nezkažené víno	141
XIII. Rada mrtvých	157
XIV. Dlouhá cesta ke Golgotě	175
XV. Milánský soud	191
XVI. Mág a syfilis	201
XVII. Katův meč	217
XVIII. Poněkud slzavé rozloučení	223
XIX. Puškařova děvečka	235

XX. Manuelovy dámy	247
XXI. Snídaně v Bernu	257
XXII. Tanec po půlnoci	263
XXIII. Zvednuté kladivo	279
XXIV. Děvky, křupani a Maurka	295
XXV. Paridův soud	311
XXVI. Nekromanti a jiná sběř	323
XXVII. Vysoká daň za život	343
XXVIII. Šťastné shledání	359
XXIX. Masopust v Černém lese	379
XXX. Rána kladivem	395
XXXI. Půst v Černém lese	409
XXXII. Cesty se sbíhají	423
XXXIII. Parchanti ze Schwarzwaldu	437
XXXIV. Nepříjemné pravdy	453
XXXV. Historka pro chladné noci	461
XXXVI. Requiem pro Bicoccu	473
XXXVII. Smrt a dívka	491
XXXVIII. Věčnost v hrobce	497
XXXIX. Et in Arcadia ego	501
POUŽITÁ LITERATURA	510
PODĚKOVÁNÍ	515

JESSE BULLINGTON – OBCOVÁNÍ SE SMRTÍ

ISBN 978-80-88029-11-3

COPYRIGHT © 2011 Jesse Bullington

TRANSLATION © 2014 Lucie Mikolajková

CZECH EDITION © 2014 Gorgona Books

Všechna práva vyhrazena.

TITUL ORIGINÁLU The Enterprise of Death

První vydání v nákladu 1000 výtisků.

Doporučená cena 389 Kč.

PŘEKLAD Lucie Mikolajková

REDAKCE Hana Fruhwirtová, Jan Kravčík

KOREKTURY Miroslav Polák

OBÁLKA Jan Kravčík

Na obálce a na straně 2 motivy z obrazů

NIKLAUSE MANUELA DEUTSCHE

ve sbírkách Muzea umění v Basileji.

VYDALO NAKLADATELSTVÍ

Gorgona Books s.r.o.

Vlachova 1513, 155 00 Praha 5 – Stodůlky

www.gorgona.eu

VYTISKLA TISKÁRNA

Opolgraf s.a.

ul. Niedziałkowskiego 8-12, 45-085 Opole

www.opolgraf.com.pl

PROLOG

UBOHÝ BOABDIL. Král Granady, poslední maurský vládce na Iberském poloostrově, vyhnaný ze svého těžce vydobytého domova, se u bran vlastního města musel jako prosebník sklonit před španělským panovníkem. Králové a papež podepsali příměří, a Boabdilovi nezbylo než se poklonit vítěznému soupeři a políbit mu prsten. Ferdinand měl gesto odmítnout a umožnit tak sultánovi zachovat si alespoň zlomeček už tak pošlapané cti. Avšak na tuhle dohodu křesťan jaksi zapomněl a pozvedl k Maurovi tučné prsty. Nedalo se nic dělat. Pečeť na králově prstenu chutnala slane jako vody v průlivu, přes nějž se Boabdil měl zakrátko přeplavit, a když Maur vstával, Ferdinandova bledničková choť se na něj jízlivě ušklíbala.

Opodál postával ten příšerný janovský námořník, který se za Isabelou věčně táhl jako moucha za nočníkem, a když se jejich oči setkaly, napadlo Boabdila, že si ten větrem ošlehaný mizera nejspíš představuje jeho hlavu napíchnutou na kopí. Při podpisu příměří prohodil král Ferdinand cosi o tom, že se cestovatel hodlá vydat do Indie opačným směrem, ale Boabdil tomu nevěnoval zvláštní pozornost – vzpomněl si na to až teď, když si ho muž měřil zkoumavým pohledem. Boabdil zadoufal, že se ten pleťchářský námořník utopí.

Předání města pokračovalo s velkolepou slávou a okázalostí. Pokořený Boabdil se v patřičných chvílích klaněl a lidé v průvodu, kteří nesli těžký stříbrný kříž, na poražené Maury opouštějící město bezmála vyplazovali jazyk. Smlouva o příměří obsahovala mnohá ustanovení zajišťující Maurům, kteří se rozhodnou v Granadě zůstat, že je nikdo nebude nutit přestoupit ke křesťanství a že budou žít pod stejnou ochranou jako dosud, ale i tyto záruky měly být porušeny dřív, než se Boabdilovi objeví v kníru prvních pár popelavých vousů. Křesťané mu věnovali symbolický kousek rozpukané španělské země, na němž si mohl ustavit nové panství, ale Boabdil si nedělal žádné iluze, a tak se Maurové raději vydali vstříc kontinentu, na kterém sultán nikdy předtím nebyl.

Dějepisci praví, že když dorazil na vyvýšené místo na cestě, odkud mohl ještě naposledy pohlédnout na granadskou Alhambru, vyšel Boabdilovi z úst sklíčený vzdech, tak těžký, jako by jej vydala celá země. A možná tomu tak i bylo – s Boabdilovým odchodem byla vymýcena také vzájemná snášenlivost a kultura, kterou zde Maurové za staletí své nadvlády zvolna rozvíjeli. Ještě za Boabdilova života budou vyhnáni, povražděni nebo násilně obráceni na víru všichni Židé i Maurové, kteří dosud žili se španělskými křesťany v klidu a míru, a plameny osvětlení vzešlé ze vzájemné úcty nahradí hranice, upalující korány i čarodějnice. Není tedy divu, že si Boabdil povzdechl, a už vůbec není překvapivé, že tento nejslavnější z povzdechů byl ve skutečnosti přerývaným, dušeným vzlykem.

„Musíš fňukat jako ženská nad tím, co jsi jako muž nedokázal ubránit?“ zeptala se jeho matka, což ho samo-

zřejmě rozplakalo ještě víc. Boabdilova matka uměla být někdy tuze nespravedlivá.

Boabdil totiž neplakal jen pro ztracené království, bědoval i nad ztrátou své dcery. Syna, kterého Španělé během obléhání Granady drželi jako rukojmí, mu sice vrátili, ale ten mizera Ferdinand si za něj vzal Boabdilovu dceru Aišu. Pro krále by na prvním místě měli být jeho synové, ale Boabdil už králem nebyl, a tak dal průchod svému smutku, který mu usmrkaně kanul z tváře.

Vazký zlatavý smutek se Boabdilovi řinul z nosu, stékal přes rty a břicho se mu otřásalo pohnutím, takže vypadal úplně jako mrož, kterého nějaký hamižný medvěd odehnal od plástve medu – však měl také Ferdinand drobná prasečí očka a hranatou čelist, jež mu propůjčovaly poněkud medvědovité vzezření. Mrože však nikdo z přítomných nikdy neviděl a jediný, kdo kdy spatřil medvěda, byl Boabdilův vzdálený bratranec, jehož tohle zvíře jednou zle potrhalo na lovecké výpravě. Ubožáka teď museli nosit v uzavřeném koši, aby slabší povahy neomdlévaly při pohledu na ohlodané pahýly, které mu zbyly z nohou, a strašlivé jizvy, jež mu brázdily tvář. Proto podobenství s mrožem a medvědem nikdo nezmínil a Boabdilova vzdáleného bratrance po zbytek života sužovaly noční můry o chlupatém netvoru, kvůli němuž skončil zavřený v koši. Ubohý Boabdilův bratranec.

Ferdinand, král Toho, Tamtoho a Onoho a teď i vládce Granady, byl velkým příznivcem tělesných radovánek, pokud je ovšem nemusel provozovat se svou manželkou. Mohly za to Isabeliny oči – měla je tak daleko od sebe, že vypadala spíše jako sardinka, a jeho po mořských tvorech

brala pakostnice. Ferdinanda nesmírně potěšilo, že tělnatý Boabdil zplodil tak nádhernou dívku jako Aiša, a dřív než smilného španělského panovníka začalo svrbět v kalhotách, nechal ji pokřtít jménem své ženy – což považoval za bravurní kousek, i když tím všechny ostatní vyváděl z míry – a udělal z ní svou milenkou. V ohavném zacházení s Maury si Ferdinand liboval, a tak když mu Boabdil toho osudného lednového dne roku 1492 líbal prsten, pošeptal mu do ucha, že kdyby mu Maur poslal krasavici, jež by Aišu zastínila, dostal by svou dceru zpátky, čímž zároveň Boabdila ujistil, jak chlípný osud jeho milované dítě čeká.

Čas litovat ubohého Boabdila ale postupně pominul. Když se stále ještě nehorázně bohatý Maur vystěhoval do severní Afriky a usadil ve Fásu, nedělal nic jiného, než shromažďoval půvabná děvčata v naději, že bude moci jednu z nich nabídnout odvěkému nepříteli. Jenomže byl přesvědčen, že kráse dcery se nic nevyrovná, a jak léta plynula, v jeho vzpomínkách se Aiša stávala ještě sličnější a půvabnější – ať už si to sám byl ochoten připustit nebo ne. Snad i skutečná bohyně by měla co dělat, aby se jí od trdomyslného starého mrože dostalo alespoň pochvalného pokývnutí, a tak se žádná ze zakoupených žen nikdy nedostala dál než do jeho harému.

Až jednou konečně ten král kuplíř narazil v harému místního kupce na skutečnou egyptskou perlu – dívku, nad níž se Boabdilovy zakalené oči úžasem rozevřely a zajiskřily. Byla jen o málo starší než syn, kterého Aiša, nyní Isabela, mezitím porodila Ferdinandovi, ale někdejší granadský král viděl, jaký potenciál se skrývá v její kráse, a tak přemlouval a intrikoval, až se mu konečně podařilo

vyslat ji nejkratší cestou k Gibraltaru v doprovodu dvanácti otrokyň, jež o ni pečovaly, dvou tuctů eunuchů, kteří ji střežili, a tří tuctů služebníků, kteří nesli truhlice s vonným kadidlem, vínem, datlemi a dalšími dary, jež měly také přesvědčit Ferdinanda vrátit Aišu.

Nelituje Boabdila, který se ve jménu otcovské lásky dopustil odporných hříchů. Když se dozvěděl, že loď vezoucí jeho okouzující dar potopili berberští piráti, nevěřil poslovi a nechal ho stáhnout z kůže. Dalšího, který přinesl stejnou zprávu, dal upálit, třetího přikázal rozčtvrtit, čtvrtého nařídil zaživa pohřbít, a až pátému uvěřil a propadl zármutku. Teď už přišel o dvě krasavice, jež neměly sobě rovnou – což by z principu nemělo být možné, ale běda puntičkáři, který by na to Boabdila upozornil –, a tak se bývalý sultán konečně vzdal úsilí o Aišino osvobození. Zármutek jej přemohl natolik, že si ve svém pokročilém věku už nedokázal užívat ani ohromného harému, ani přepychově prostřených stolů, ani velkolepých honů, působivých stájí či zábavných vyjížděk.

Pokud jde o Omorosu, egyptskou dívku, kterou Boabdil poslal výměnou za Aišu, ta se skutečně stala obětí námořních lupičů a ztroskotala na cestě z Ceuty do Španělska. Kapitán raději svou vlastní loď potopil, než aby se vzdal nemilosrdným pirátům. Boabdilovo kadidlo pak provonělo vlny, když kapitánova méně sebevražedná posádka vyházela truhlice na vodu a použila je ke své záchraně. Část služebnictva, otrokyň, eunuchů i námořníků zahynula ve vlnách společně s kapitánem, jenž se přivázal ke stěžni a zemřel hrdou smrtí, většinu z nich však piráti vylovili, aby je prodali do otroctví. Jen Omorose a její

nejméně oblíbené otrokyni Awě se díky statečnému eunuchovi Halímovi podařilo uniknout jak pirátům, tak moři. Po strašlivé noci strávené na vlnách, kdy Omorosa seděla na truhlici páchnoucí myrhou a druzí dva se jí přidržovali po stranách, je moře všechny tři vyplavilo na španělském pobřeží.

Omorosa, ač sama nedospělá, byla z trosečníků nejstarší a dosavadní bezstarostný život ji na zvládání katastrofických situací připravil asi tak málo jako na létání. Ke zbylým dvěma mladým trosečníkům byl však život zatím mnohem krutější, a tak Omorosa milostivě dala na jejich rady a vydali se do vnitrozemí za pitnou vodou. Místo studánky nebo pramene však narazili na bandu lupičů, kteří nelenili a spoutali je. Omorosa si nechala svázat zápěstí s povýšenou důstojností a špatně skrývanou úlevou, že ji někdo našel, i když šlo jen o tlupu odraných zlodějů. Halímovi se zadržení jeho paní zdaleka tolik nelíbilo, a tak kromě svázaných údů přišel ještě ke zlomenému nosu. Avšak černoška Awa, která na svém rodném kontinentě uprchla z otroctví už několikrát a ocitla se v područí nového pána, kdykoli někde požádala o přístřeší, věděla dobře, kdy je v pasti, a poslušně nastavila zápěstí.

A tak se vydali směrem ke Granadě, kde měl náčelník lupičů bratra, jenž mluvil pohanským jazykem Maurů, a mohl tedy posoudit, jakou mají zajatci vlastně cenu. Opustili pobřeží a táhli přes hory a doly do nejvyššího španělského pohoří, aby se vyhnuli známým cestám, kde by služebníci krále Ferdinanda mohli čestného obchodníka a jeho společníky připravit o poctivě nalezenou kořist. Mířili výš a výš, po cestičkách, kudy by ani koza ne-

lezla, až byli nuceni uchýlit se před bouří do úzké jeskyně. Žádný ze tří Afričanů ještě nezakusil takovou zimu jako té noci, kdy se vítr proháněl jejich vlhkým přístřeším a promočené šatstvo je před ním nedokázalo uchránit. Ale ta skutečná noční můra pro ně měla v téhle studené, bezútesné jeskyni teprve začít.

I Smrt a umělec

MRTVOLA VYTŘEŠTĚNĚ zírala na svého vraha. Ten nad ní dřepěl s deskou z borového dřeva, kterou si opřel o stehno oblečené v pomačkaném sametu, a soustředěně skicoval vyděšený, přihlouplý výraz mrtvého uhlem připevněným na tenkém dřívku. Dalo spoustu práce najít právě tohle tělo – prvního muže, o němž si malíř byl jist, že ho vlastnoručně zabil v bitvě. Vojákovu smrt by rozhodně nikdo neoznačil za udatnou ani vznešenou – neobratně jako mizerný žonglér se snažil pochyťat svá střeva vyhřezlá z rozpáraného břicha, a teď vypadal ještě hůř, pokrytý vši tou špínou, krví, páchnoucími výkaly a vnitřnostmi spálenými sluncem. Zakrátko se z něj ale stane světec. Který, to se malíř ještě musí rozhodnout, ale světec rozhodně – aspoň tolik mu dluží.

„Ty seš ale úchylnej parchant, Manueli,“ prohodil druhý žoldák, který právě usekával palce jiné mrtvole.

„Říkej si, co chceš, Wernere,“ odtušil Manuel a zamračil se na své dílo. Nelíbilo se mu o moc víc než předloha. „Já je aspoň nepíchám, ty bezbožnej šmejde.“

„Nemá náhodou něco v řiti?“ uchechtl se třetí muž, který se za nimi objevil, zamrkal na Wernera a nakopl Manuela do zmíněného místa.

Manuel se svezl dopředu, ale skicu držel nad hlavou,

jako by vcházel do potoka, který se ukázal hlubší, než vypadal. Odhaleným levým kolenem dopadl přímo na svou předlohu a zaklel, když se k němu skrze módní rozparek teple přitisklo zapáchající maso a sliz ze střev mu olemoval kalhoty. Vyškrábal se na nohy, rozběhl se za rozřehtaným Bernardem, a když si to s tím idiotem vyřídil, musel vytáhnout svůj jedenapůlruční meč na Wenera, aby mu ten hajzl vrátil palce, které mezitím usekl malířově oběti.

Ale to už bylo dobré světlo pryč a úbočí lombardského kopce, k němuž se Manuel plahočil, tonulo v rudé záři zapadajícího slunce. Holá skála vzpínající se ke krvavé obloze mu připomínala lebku. Velitelské stany vypadaly jako oční důlky a nos, les žoldáckých stanů na úpatí tvořil zubatou tlamu. Jako malíři mu všechno připadalo jako symbol něčeho jiného, jako vojákovu v něm většina symbolů vyvolávala myšlenky na smrt.

„Á, Mani, náš pasáček!“ Albrecht von Stein ani nevstal, čímž malíři ihned připomněl, proč velitele tak nesnáší. Kapitán seděl za nechutně těžkým ebenovým stolem, který urputně nechával vláčet s sebou z ležení do ležení. Von Stein byl mohutný a chlupatý, jeho tupá tvář by se spíš hodila na nějaký lán tuřínů než pro pletichaření u cizích dvorů, a ani jeho hulvátské způsoby si se zevnějškem moc nezadaly. Jediný důvod, proč si Manuel nevybral méně odporného velitele, byl ten, že většinu jeho spolubojovníků tvořili také Švýcaři, kteří po návratu do Bernu mohli podat svědectví o malířově vojenské udatnosti a přispět tak k uskutečnění jeho ambicí.

Jenže von Steina přilákal pach zkrvavené oceli na jih zrovna tak jako Manuela a bernští žoldáci se raději dávali

do von Steinových služeb, než aby pracovali přímo pro Francouze nebo pro různé místní – a tedy nestálé – vévody a starosty. Lombardské městské státy věčně sypaly zlatáky do pokladnic francouzských a říšských velitelů, kteří jim pak pomáhali silou řešit vzájemné handrkování, pokud tedy ovšem zrovna nebojovali jeden s druhým, a tenhle ostřílený žoldák rozuměl taktice. Když si von Stein všiml Manuellova zaneřádného oděvu, našpulil ústa stejně jako při obědě před lety, kdy zjistil, že mladý malíř, s nímž se právě seznámil, ve skutečnosti není vůbec urozeného původu.

„Ale ale, někdo si tady zamazal šatičky!“

„Podle mého jim trocha barvy jenom dodá na osobitosti,“ odsekl Manuel a plachta zakrývající vchod do stanu za ním zavlála. „Je to koneckonců papežský šarlat.“

„Aha, no tak to je v pořádku,“ přikývl von Stein. „Další roztomilý jméno pro mokrou červenou se vždycky hodí, a osobitý to je, to teda jo. Ale víš, co císař říkal o těch vašich kalhotkách a hedvábí a tom všem? O všech těch tretkách a krajkách?“

Manuel dobře věděl, co řekl císař Maxmilián, jeho někdejší zaměstnavatel a současný protivník, neboť von Stein mu to během tažení prozradil už třikrát – další úskalí toho, když se s velitelem poznáte dřív, než se dáte naverbovat. „Ne, co říkal?“

„Povídal, *jen je nechte*.“ Von Stein se nadšeně rozzářil jako vždy, když mohl ten autoritativní výrok před někým odrecitovat, zatímco Manuel se potil v jasně barevném úboru s balonovými rukávy a těsnými kalhotami, na nějž mu šikovná neteř pro oživení našila nejrůznější vycpávky

a ozdoby. „*Jen at' si nosí přezdobenou parádu namísto pořádného oblečení. Jen je nechte, povídá, nechte je, at' mají v tom svém ubohém, bídném životě něco pěkného!*“ Jako kdybysme tady, kde dobrý chlapi padají jak mouchy, krváceli jen tak pro zábavu nebo pro prachy, jako kdybysme byli zoufalci, když si hrajeme na vojáky pro někoho jinýho než pro něj!“

„To je od něj tak velkorysý,“ ušklíbl se Manuel. „Nechápu, jak bychom mohli sloužit, nemít na klobouku aspoň pár pštrosích per.“

„Keců máš spoustu, ale to péro na klobouku máš skoro ze všech nejbarevnější,“ odsekl mu otráveně von Stein. „Nebo mě snad klamou moje starý vojácký oči a spletl jsem si tvoji svatozář s pouhým kloboučnickým doplňkem?“

„Pěkné vzezření se mi osvědčilo, když se chce člověk zalíbit nepříteli. Otočí se, aby mi došli pro víno a sýr, a já je pěkně propíchnu. Vlastně to není vůbec křesťanské.“

„Mám takovej pocit, že si tu práci, za kterou tě platím, moc neužíváš,“ zamračil se kapitán. „Je smutný, když řezník nemá žaludek na zabijačku, a tyhle potyčky zatím nic jinýho nebyly. Jak se daří tvoji ženě?“

„Dobře, pokud vím. A co té vaší?“

„Dobře,“ zamračil se von Stein ještě víc.

„Dobře,“ odkašlal si Manuel. „Vskutku závažné téma. Je pravda, že zabijačka, jak říkáte, mě netěší, ale cením si té finanční stránky. Jeden mrtvý Miláňan nebo Benátčan nebo kýho čerta, to je spousta barvy, myslím té užitečné, a až se vrátíme do Bernu, rád bych vás požádal o tu výsadu, aby mi vaše žena seděla modelem – příslušná místa se už zmiňovala o zakázce pro kůr v katedrále.“

„Ale!“ ožil von Stein. „A jakej obraz si představuješ?“

Nic vyzývavýho, pochopitelně! Moje paní je dáma.“

„Námět jsem ještě nevymyslel,“ kroutil se Manuel. Přitom ho už dávno měl – udělá z ní Salomé a hlava Jana Křtitele bude tak podobná jejímu manželovi, jak jen se Manuel odváží.

„Ta bude nadšená, prostě nadšená,“ rozplýval se von Stein. „Hučela do mě, ať se zeptám, ale já... no nevím, zdálo se mi, že by to, prostě že by to mohlo vypadat...“

Manuela překvapilo, že von Schwein, jak mu poměrně nenápaditě přezdívali jeho muži, právě projevil něco jako náznak dobrých způsobů.

„Povězte jí, že si to ze srdce přeju a že jsem se rozpokoval požádat ji osobně jen z úcty k jejímu ctěnému manželovi.“

„No to je skvělý! Dobře, moc dobře,“ von Stein nadšeně přikývl a Manuel se na chvíli zhnusil sám sobě, že tomu chlapovi pošimral zbytnělé ego. „Musíme tě dostat v pořádku domů, abys mohl malovat, a ty stejně nerad bojuješ, takže...“

„Nešel bych sem, kdybych nepotřeboval peníze,“ připustil Manuel. „A mít dost, abych se mohl vrátit domů... Ale tolik ještě nemám. Pane.“

„Tak teď už máš.“ Von Stein hodil na stůl měšec, který připomínal spíše sedlovou brašnu, a samolibě se naklonil k Manuelovi. Malíř čekal, jestli kapitánova radost nevyprchá, když si jí dost dlouho nebude všímat, ale když von Steinovi úsměv z tváře stále nemizel, s povzdechem se uvolil projevit zájem. Napadlo ho přitom, že není-li člověk bělovlasý, není zrovna šťastné, když mu zuby ladí s barvou vousů. Velitelův prokvetlý plnovous byl kaštanově hnědý.

„A co se po mně chce? O půlnoci vpadnout do opevněného města? Samojediný zaútočit na střelecké stanoviště? Někoho zavraždit?“ Manuel zvedl vak a jen stěží se mu podařilo skrýt, jak se musí namáhat.

„Jenom taková pochůzka. Doručíš něco ke španělskejm hranicím a pak můžeš domů. Žádná papežská barva nebo jaks to říkal, teda jestli se nevyskytnou nějaký komplikace. Třeba banditi na cestě nebo něco takového.“

„Do Španělska?“ Manuel tázavě zvedl hlavu. „A co mám doručit? A kolik chlapů si s sebou můžu vzít?“

„Pět, a už jsem ti je vybral. Wenera...“

Manuel zaklel.

„Bernarda...“

Manuel zaklel ještě hlasitěji a zlobně pohlédl na své potřísněné koleno.

„A bratrance Kristobelovy. Ty tři, co zbyli...“

„Dva.“

„Cože?“

„K dnešnímu odpoledni už máme Kristobely jen dva, což je pořád ještě o dva víc, než je zdrávo. Proč mi dáváte takovou verbež?“

„Vážně se musíš ptát? Zítra vyrážíme, Mani, chtěl bys snad, abych ti dal to nejlepší a nejjudatnější?“

„Tak mi dejte Mo a ostatní si nechte. My dva...“

„Takže ty fakt chceš to nejlepší a nejjudatnější! Ne ne, moje holka zůstane, a ty si vezmi těch pět. Teda čtyři.“

„Říkal jste pět. Tak mě nechte vybrat si někoho jiného, kohokoli, kdo mi bude krýt záda. Wernerovi a Bernardovi zrovna nezáleží na tom, komu uřežou palce.“

„Jsou to srabi, Niklausi,“ odušil von Stein a potěšilo

ho, jak kysele se Manuel zatvářil, když ho oslovil křestním jménem. „Budou tě poslouchat, protože ty srab nejsi. Jo, a s tou zásilkou mám pro tebe k doručení ještě dopis, a jestli nedostanu písemnou odpověď, že všechno proběhlo hladce, budeš mít potíže.“

„Jistě,“ Manuel pořád držel vak ve zvednuté ruce. Z té tíhy ho bolela paže, a to se mu zamlouvalo. „Španělsko. A co mám doručit?“

„Ji,“ von Stein kývl směrem k hromadě na zemi, které si Manuel v okolním nepořádku až dosud nevšiml. Kapitánovi na rtech zahrál slabý úsměšek – ve světle svíčky na stole vypadaly jeho pysky mastně jako vaření úhoří. Ta věc měla tvar člověka sedícího se zkříženými nohama. Přes sebe měla přehozený hrubý pytel stažený dvěma řetězy na krku a v pase. Manuel hodil měšec na stůl.

„Jděte do prdele.“ Obrátil se k východu ze stanu, s tváří sinalou jako jeho poslední model.

„Je to čarodějnice,“ prohodil za ním von Stein a Manuel mu ani nepotřeboval vidět do tváře, aby věděl, že se pořád ještě usmívá.

„No samozřejmě,“ přikývl Manuel a přesvědčoval nohy, aby ho vynesly ven a dolů k žoldáckým stanům, kde na něj čekalo víno a jídlo a zítra nějaká ta vražda, poctivá vražda a koruna navíc za každý palec. „Španělsko. Samozřejmě. Slyšel jsem, co tam dělají.“

„Vážně?“

„Jo. Vy snad ne?“ Manuel se otočil a pohlédl von Steinovi do očí.

„Ne. Ale dokážu si to představit. Španělé jsou odporný zmrdi, to oba dobře víme od...“

„Co je na ní tak zvláštního? To ti bezbožní parchanti nemají dost vlastních kacírů a bláznivých ženských, že si je musejí nechat dovážet? Srát na ně a srát na vás.“ Manuel věděl, že tohle se jeho ženě Katharině bude líbit, až jí o tom povypráví, a to mu pomohlo přimět se k odchodu.

„Oni ji znásilní,“ zavolal za ním von Stein a pod plachtou zakrývající vchod spatřil, jak se Manuelovy boty zastavily. „Vím, že se tý chudinky nedotkneš, kdepak někdo tak hóchnóbl jako ty, proto jsem chtěl, abys to vedl. Ale jestli se ti moje rozhodnutí nelíbí, dám to na starost Wernerovi a budu doufat...“

„Srát na to a srát na vás!“ Manuel se vrátil do stanu a cenil zuby jako mrtvola oběšence. „Vezmu ji tam.“

„Předpokládám správně, že jsi příliš svatej, než abys za střežení té panny přijal peníze?“ sáhl von Stein po vaku.

„Proč?“ Manuel ho popadl za zápěstí a oba tím překvapil. „Co provedla? Žádné čarodějnice nejsou! A proč se o tom pro Kristovy rány bavíme, když tu sedí s námi, vy bezcitnej hajzle?“

„Nevím, co provedla ani z čeho ji obviňují.“ Von Stein se mu vytrhl. „A je mi to ukradený. Zním jednoho kněze, teď už je to inkvizitor, ale víš, jak to chodí. Ten po ní pase a štědře za ni zaplatil, a tak ji taky dostane. V co nejzachovaljším stavu, v jakým ji dokážeš doručit. Chytil ji až můj nejlepší čmuchar. Znáš Wima?“

Manuel přikývl. Zrovna dnes ráno viděl, jak bývalého lovce pohřbívali. Ještě před bitvou. V tu chvíli to Manuela nijak zvlášť nedojalo – zvědové byli vydáni na milost živlům víc než kdo jiný a snadno podléhali nejrůznějším chorobám. „Pohřbili ho po ranní modlitbě.“

„Cestou zpátky něco chytil,“ zafuněl von Stein. „Než umřel, horečka mu pořádně zatemnila hlavu. Chudák kluk žvanil o všelijakejch hrůzách. *Ten* rozhodně věřil, že je to čarodějnice, a možná i něco horšího. Prej černej ďábel.“

„To říkal?“ Manuel zamžoural na zahalenou zajatkyňi a ztišil hlas. „Nemáte strach, že nás poslouchá? Mohla by nás přece, já nevím...“

„Zaklít?“ ušklíbl se von Stein. „Nebo špehovat? Oba víme, že tam, kam jde, ji nikdo poslouchat nebude, a i kdyby, tak co? Jsme vojáci a bavíme se o válce, i když duchovní.“

„Snad nechcete říct, že schvalujete, co provádějí Španělé? Anebo ti parchanti v Comu?!“

„Copak se to děje jenom ve Španělsku a v Lombardii? Jdou po nich i v Říši, ve Francii, dokonce i v naší drahý Konfederaci. Jak říkám, na rozdíl od tebe nemám načteno, co tam provádějí,“ opáčil von Stein a Manuel si uvědomil, že se kapitán tváří stejně nešťastně a vystrašeně, jako když jeho zaměstnavatelé, ať už francouzští, říšští nebo jiní, přijdou na inspekci. „V Římě to rozhodně neodsoudili a já jsem náramně poslušnej člověk, to je další věc, kterou by ses ode mě mohl naučit – poslušnost, a jo, já budu Řím poslouchat, protože kdo jsme my, abysme určovali, jestli opravdu konají Boží dílo nebo ne?“

„A když ještě dobře platí...“

„Nezáleží na tom, co dostaneme při dodání, ale o co přijdeme, když úkol nesplníme. O duše, Manueli, o naše duše!“

Manuel vzdorně založil ruce na prsou a usilovně se snažil nedívat se na svázanou čarodějnici.

„Někomu o tom cekni a já tě dám pověsit, přísámbůh, že dám,“ kousl se von Stein do rtu. „Co mi slíbili, co nám všem slíbili, když jsem církvi daroval toho hřebce, to všechno je teď v sázce! Odpuštění, Manueli, za všechno, co jsme kdy spáchali! A o to přijdeme! Když jim tu čarodějkou nepřivedu, můžeme na odpustek zapomenout, Mani!“

Manuel vytřeštil oči a ruce se mu roztráslly. „To snad doprdele nemyslíte vážně?“

„Ale jo! A hlavně oni to myslí vážně, španělský kardinálové jsou pochopitelně...“

„Vy doopravdy věříte, že vám Bůh odpustí hříchy, když Španělům předhodíte nějakou ženskou, aby ji mohli upálit?“ Manuel vypadal, že se mu každou chvíli udělá zle, a vyrazil ze sebe suchý, štěkavý smích. „Takže ona je to vážně pravda, že jste vyměnil koně za všeobecné odpuštění hříchů? Doopravdy věříte slovu těch odpustkářů, vy šmejde ubohá? Myslel jsem, že na tyhle žvásty jim můžou skočit jen kupci, co mají víc peněz než rozum!“

„Čemu já věřím, do toho ti nic není,“ strach, který von Stein tak marně skrýval, přerostl v zuřivost a kapitán hněvivě zaťal pěsti. „Měl by ses spíš starat, jak dostaneš tu čarodějnici do Španělska, protože jestli mi pak nepředáš dopis, na kterém bude jistá pečeť, skončíš na hranici sám, ty malá hnido! Ale jo, moc dobře tě znám, Niklausi Manueli *Deutschi*, přilepil sis ke jménu říšskou kudrlinku a pomaličku se dereš nahoru, tady i doma, vždycky celej hrr bavit se s těma, kdo jsou nad tebou, celej žhavej předstírat, že tvůj tatík vlastně vůbec nebyl jen zatracenej podomní obchodník! Takže ty prej chceš do politiky, chlapečku?“

Tak si sundej svý krajkový kalhotky, ohni se a dostaneš první pořádnou lekci, ty užvaněnej křupane!“

Oba muži na sebe chvíli zlobně hleděli. Manuelovi škuvalo v levém oku. Konečně kapitán vydechl a splaskl jako vak s vínem, který při večeři obkroužil stůl.

„Seber ji a vypadni,“ přikázal von Stein. „My budem v Miláně, sedět na zadku a tlouct špačky, dokud nedorazí císař, aby vrhnul svoje najatý lancknechty proti nám skvělejším konfederovanejím Švýcarům, našim francouzskejm chlebobárcům a těm tupejím Miláňanům, který tam ještě zbudou. Dorazíš za náma, předáš mi dopis, já ti dám prachy a ty pak pojeděš domů, do svýho fajnovýho domečku na Gerechtigkeitsgasse nebo v který to módně nevyslovitelný ulici ses to usídlil. Jasný?“

„Nemám na vybranou, že?“ povzdechl Manuel, ale přitom dobře věděl, že na vybranou má člověk vždycky.

„Ne. Jenom tobě můžu věřit, že ji tam dopravíš, Manueli, a pak můžeš svému zpovědníkovi říct, že to byla moje vina. A i kdyby to náhodou nebyla čarodějnice a ty jsi nekonal Boží dílo, co pro tebe znamená další smrtelná duše? Vsadím se, že už ani nevíš, kolik chlapů jsi vlastně zabil, co?“

„Ne,“ ucedil Manuel. Rozhodl se, že dnes už má lhaní von Steinovi dost. Nejen že znal přesný počet, ale pamatoval si všechny jejich tváře: některé si naskicoval přímo na bojišti, ale většinu jich nakreslil zpaměti. Až se vrátí do své dílny v Bernu, bude si moci na hromadu prkýnek přidat dalších sedm svatých. Přemýšlel, zda se dokáže přimět nakreslit i tu čarodějnici – o mučednice byla zatím v jeho sbírce nouze.

„Tak už zmiz,“ mávl von Stein směrem k čarodějnici. „Bude lepší, když vyrazíš už dneska večer a utáboříte se pár hodin odsud, než ji ostatní chlapi vyčenichají. Nemají to lehký, co Paula a ty její děvky odtáhly zpátky do Burgundska. Ten inkvizitor se jmenuje Kahlert Schmied a jeho lidi na ni čekají v kostele v Perpignanu, na cestě do Barcelony.“

„Schmied není zrovna španělské jméno,“ poznamenal Manuel a díval se přitom na tu čarodějnici.

„Pro mě jsou to všichni Španělé,“ opáčil von Stein.

„Teď tě zvednu,“ oznámil Manuel hlasitě ženě pod pytle. „Čeká nás kus cesty.“

„Má u krku šňůru,“ radil mu von Stein. Manuel s povzdechem provaz odvázal a připevnil raději k řetězu, který měla kolem pasu. Von Stein obrátil oči v sloup, vrátil peníze do truhlice pod stolem a vytáhl z ní zapečetěný dopis. Počkal, než si Manuel dopis převezme a nemotorně vyvede čarodějnici ze stanu, a pak položil svou pistoli – spíš ruční kanón – na stůl vedle prskající svíčky. Když za Manuelem zavlála látka kryjící vchod do stanu a pod spodním okrajem už byly vidět jen jeho kozinkové boty, zavolal za ním kapitán poslední varování.

„A kdyby sis náhodou začal představovat, že je pod tím čarodějnickým pytlek tvoje žena nebo neteř a že by mě možná ani tak nenamíchlo, kdyby došlo k nějaký pohromě a k předání z nějakýho rozumnýho důvodu nemohlo dojít, tak bych byl rád, milej Mani, aby sis pamatoval, že přesně vím, kde dneska v noci tvoje žena a neteř spí.“

Von Stein se usmál a napřáhl pistoli ke vchodu do stanu právě ve chvíli, kdy se plachta rozletěla. Pánvička na

spodu zbraně se vznášela vedle plamene svíčky. Manuel udělal tři kroky, ale pak si pistole všiml. Dlouhá čepel jeho meče pomaličku zajela zpátky do pochvy a malíř vycouval ven. Von Stein se usmíval v prázdném, jasně osvětleném stanu, zatímco Manuel odváděl čarodějnici do sychravé noci a marně se snažil vyhnat z hlavy představu své ženy a neteře pod pytlovinou a v železech.

II

Příchod učedníků

V TEMNOTĚ pohoří Sierra Nevada skučelo i něco jiného než meluzína. Andaluské větry vrhaly déšť přímo do ústí sluje, jako by se svět převrátil na bok a afričtí zajatci se neocitli v jeskyni, nýbrž v propasti. Překrásná harémová dívka Omorosa však spala zimě i mokru navzdory a neprobudila by se, snad ani kdyby opravdu chtěla. Až doposud trávila své dny v bezstarostné zahálce, která ji rozhodně nepřipravila na nucený pochod tou nejkрутější krajinou, kterou kdy svými kroky oblažily její bosé nožky. Zachumlaná do promočeného šatstva, které ze sebe svlékli její sloužící, se teď se sténáním neklidně převalovala na kamenné podlaze jeskyně.

Nahý Halím dřepěl za svou paní a hleděl do temného místa v zadní části jeskyně. Pokaždé, když vyšlehl blesk, osvítil postavu náčelníka lupičů, který také upřeně zíral před sebe, takže kdykoli to počasí dovolilo, vracel eunuchovi jeho nevraživý pohled. Muž hlídající u vchodu byl jako jediný vystaven bouři víc než tři Afričané. Ani si nedělal naděje, že by za takových podmínek náhodou usnul, a tak se alespoň bavil tím, že čekal na blesky, aby mohl znovu letmo zahlédnout oba nahé Maury.

Otrokyně se ze zadu tiskla k Omorose v jistotě, že její paní spí příliš tvrdě, než aby se vzbudila a odhalila její

opovážlivost. Až dosud se Awa nikdy nedotkla Omorosy ani nikoho ze svých pánů bez dovolení. Teď cítila na hrudi tlukot Omorosina srdce a to v ní probouzelo nové a podivné myšlenky. Během těžkého pochodu se Omorosa snažila skrývat bolest a strach, ale když jí Awa nabídla vlastní příděl vody, vytryskly jí z oříškově hnědých očí slzy jako z fontánky na harémovém nádvoří. Vzala si vodu a usmála se – smutně, ale upřímně. Taková laskavost tváří v tvář utrpení utvrdila Awu v přesvědčení, že se ocitla ve společnosti skutečně výjimečné bytosti, která jí není tak docela nepodobná, ale jejíž život byl až dosud mnohem velkolepější.

Awa si uvědomovala, že její vlastní chaotický život prochází další změnou. Život jí naučil, že nutí-li vás ozbrojení muži vydat se s nimi divočinou, nevede to nikdy k ničemu dobrému. Byla by se dala na útěk a určitě by se jí to i povedlo, neboť tihle muži zjevně nebyli lovci otroků z povolání, ale ještě před všemi pohromami uplynulých dní se rozhodla, že Omorosu nikdy neopustí. Její paní byla jen o pár let starší, a snad proto se jí zdála milejší, navíc na rozdíl od předchozích pánů na ni nikdy nekřičela ani ji nebila. Kde by Awu, kdysi spokojenou dceru fonského náčelníka, bylo napadlo, že si jednou bude cenit prosté laskavosti a považovat ji za vzácnou – ale takový už je život.

Halím v podřepu bděl u obou dívek a usoudil, že zášlehy blesku přicházejí tak zřídka, že by dokázal Omorosu i otrokyni zardousit dřív, než by na něj přišli. Nebyl si však vůbec jistý, zda to opravdu udělá nebo zda by to měl udělat, navzdory Boabdilovu příkazu, aby raději dopřál Omorose rychlou a královskou smrt, než aby padla

do rukou nějakých loupeživých pobudů. Když je blesk znovu osvítil, náčelník lupičů zjistil, že eunuch odvrátil svůj nevidoucí pohled a dívá se místo toho na spící ženy vedle sebe. Pak jeskyně opět potemněla a jen zuření bouře naznačovalo, kde je v té černotě východ. *Neudělám to*, rozhodl se Halím, třebaže si nechtěl přiznat, že při pohledu na Omorosinu půvabnou spící tvář právě zjistil, že to nedokáže.

Když se Omorosa probudila, ucítila, že ji někdo drží, ale byla tak vyděšená, že ze sebe nedokázala vydat hlásku. Mokrá látka na tváři a chvění nahé otrokyně, která se jí tiskla k zadům, oloupily krásnou dívku o veškeré naděje, že snad měla jen zlý sen. Uvědomila si, že ji Awa nedrží, ale něžně objímá. Ještě před pár dny by dostala záchvat z té potupy, že na ni sáhla otrokyně, ale v té mrazivé tmě bylo Awino teplo hmatatelné a uklidňující. Když se Omorosa přesvědčila, že ji to ubohé stvoření za ní ani nikdo z mužů nemůže vidět, rozhojnila svými slzami kaluže rozlévající se na podlaze jeskyně.

Když se její paní zachvěla stěží potlačovaným vzlykem, Awa se odtáhla, ale pak se znovu nesměle dotkla Omorosina ramene. Do škvíry mezi oběma dívkami pronikl vítr a od zad putoval Omorose ke krku a nohám stále větší chlad. Nutnost opět přebila nechuť a Omorosa protáhla svázané ruce vrstvami mokré látky, chytila se Awiných roztřesených prstů a vrtěla se tak dlouho, dokud se znovu zády nepřitiskla ke své otrokyni. Awa se ve tmě usmála, stiskla Omorosu prsty a její paní stisk opětovala. Awa si na okamžik vychutnávala vlhký dotek hedvábných dlaní, ale pak posunula prsty níž a začala zápolit s koženými ře-

meny, jimiž měla Omorosa svázaná zápěstí. Zachrání svou paní, tak jako Halím zachránil je z potápějící se lodi.

„Zbavíme se pout a utečeme,“ zašeptala Awa do ouška malého jako mušlička. „Když se nám podaří dostat z jeskyně, déšť smyje naše stopy.“

„Cože?“ Když lupiči ztloukli Halíma, který se jim zpočátku pokusil vzdorovat, vzdala se Omorosa všech myšlenek na únik.

„Postavili stráž, ale jenom jednu, myslím. Ostatní jsou za námi, schovávají se před deštěm.“ Špatně uvázané uzly na Omorosiných zápěstích utvrdily Awu v přesvědčení, že lupiči nemají s přepravováním otroků žádnou zkušenost.

„Ale jestli tam někdo hlídá...“

„Pšššt,“ sykla Awa. „Já rozvážu vás, vy rozvážete mě, já rozvážu Halíma...“

„Koho?“

„Toho eunucha. Co nás zachránil.“

„Ach tak.“

„Rozvážu ho a pak všichni tři utečeme.“ Awa ztišila hlas ještě víc. „Je největší, takže ho nejspíš chytí dřív než nás, a kdyby chytili nejdřív vás, bude vás bránit.“

„Jsi si jistá?“

„Nedělám to poprvé,“ ujistila ji Awa. Rozvázala poslední uzel a snažila se skrýt úzkost v hloubi svého nitra. „Jakmile budeme volní, nesmíme se zas nechat chytit. Ale nač stahovat kalhoty, když je brod ještě daleko.“

„Ano.“

„Teď musíme být úplně potichu, ať si myslí, že spíme,“ nabádala Awa. „Netahejte za ty uzly – najděte, kde klička začíná, a rozmotejte ji.“

Když se Omorosa zbavila zaříznutých řemenů, chvíli si ten pocit užívala, než se rozhodla vzít na vědomí stále svázané ruce otrokyně, které se jí naléhavě tiskly k rameni. Vzpomněla si, jak jí stará komorná vysvětlovala, co znamenají Awiny jizvy – že už několikrát uprchla a zase ji chytily. Vybavilo se jí, jak se smály představě, že ta boubelatá chudinka na těch svých krátkých nožkách někam utíká. Dala se do rozvazování Awiných zápěstí a stejně jako její otrokyně přestala, kdykoli zaslechla slabý šramot a čvachtání, jak se jejich věznitelé pohybovali ve tmě. Trvalo jí to mnohem déle než Awě, ale nakonec se jí to povedlo.

Bouře pomalu odeznívala a jen tu a tam ještě vyšlehl jako doběla rozžhavené uhlíky v dlouho hořícím ohni. Halím dřímал v křečovitém podřepu, když vtom ucítil, jak se mu cosi plazí po noze. Málem vyskočil, když tu se mu kolem kotníku sevřely prsty a poklepaly těsně nad místem, kde se mu do kůže zarýval řemen. Když ten den doepochodovali, zkrátili mu pouta mezi nohama na šířku dlaně. Ruka pracovala na jeho kotnících a Halím se modlil, aby se blesky ještě na nějakou chvíli odmlčely. Povedlo se, a tak spustil dolů i zápěstí. Poté si protáhl prsty a zamrkal, když klouby ve tmě hlasitě zapraskaly.

Zašátral kolem sebe, až ve tmě našel zubatý kámen a sevřel ho v pěsti, odhodlán obětovat svůj život, pomůže-li tím Omorose k útěku. Pak se znovu zablesklo a tři páry očí se vytřeštily v údivu. Jeskyně byla prázdná.

Nad vrcholky hor duněl hrom. Awa se pomaličku zvedla do dřepu a pomohla na nohy i své paní. Pak se otrokyni připomněla znečitlivělá slizká kůže a po celém těle se jí rozhostily bolest a chlad. Vyšlehl další blesk, mnohem

blíž, ale oni znovu spatřili jen prázdnou černou jeskyni. Tucet banditů kamsi beze stopy zmizel. Zahřmělo a Awa napadlo, že to možná hora požřela muže, kteří se schovali v jejích ústech, a teď se tomu směje spolu se svým nebeským spojencem, který předtím jejich kořist přiměl hledat úkryt. Musí se odsud dostat, než hora znovu polkne.

„Utíkejme,“ vyhrkla Awa a našla ve tmě Omorosinu ruku. „Musíte za mnou, paní, ať se stane cokoli. Jakmile se rozeběhneme, nesmíme se zastavit.“

„Kde jsou?“ Omorosa se pokusila postavit, ale unavené nohy jí vzdorovaly a křeče ji donutily opřít se o stěnu jeskyně. „Co když je to past?“

„To by byla špatná past, když už nás předtím chytily. Prosím pojďme, paní, než sami zjistíme, co je potkalo!“

„Ale...“ Omorosa se ve tmě kousla do rtu. „Já jsem... nemohu běžet, nejde to, já...“

„Můžete.“ Awa stiskla své paní chvějící se ruku. „Můžete, Omoroso.“

Z pobouření nad tou opovážlivostí, že ji ta černoška oslovila jménem, zapomněla Omorosa na chvíli na svůj strach z temné pusté jeskyně. „Co si to...“

„Ticho!“

Halím náhle spatřil něco víc než jen prázdnou jeskyni a rychle od šeptajících dívek odskočil. Začal kolem sebe ve tmě naslepo hmatat a prosil nebesa, aby mu seslala světlo. Jeho žádost byla vyslyšena a přímo u vchodu do jeskyně uhodily tři blesky. Vítr ječel a déšť bodal, když Halím zvedl ze země dva odhozené meče. Jeden z nich měl čímsi ulepenou a vlhkou rukojeť. Pak si uvědomil, že kaluž, ve které stojí, ho příjemně hřeje do bosých nohou

plných puchýřů a přes rachot hromu, který mu rozdrnčel všechny smysly, zaslechl Omorosin křik.

Na Halíma se vrhl útočník, do boků mu zabušily pěsti a on ucítil, jak mu oba meče vyletěly z rukou. Eunuch sjel po stěně jeskyně na zem a protivníkovy kostnaté prsty se mu s každým dalším úderem stále více zařezávaly do žeber. Omorosa náhle přestala křičet a Halím ztratil dech, když ho do břicha udeřil obušek. Pak mu muž zkroutil ruce za zády, zvedl ho a vynesl ven do bouře. Eunuchova holá záda se odírala o útočnickovo drsné brnění. Přímo nad jeskyní vybuchl blesk, Halím spatřil své nové vězňitele a zařval víc, než před tím ječela Omorosa, hlasitěji než třesk hromu.

Awa je ucítila ještě dřív, než Omorosa začala vřískat. Když teď nebeský oheň odhalil jejich tváře, pochopila, proč jí matka nechtěla vysvětlit, jak poznat duchy mrtvých od běžnějších vodních duchů, kteří jí rosili tvář u vodopádu, nebo duchů bouře, jejichž palčivou vůni cítila v nose před deštěm. Teď je však poznala, protože tihle duchové stále nosili vlastní kosti, a někteří byli dokonce dosud oděni do svého hnijícího masa, jež na nich viselo podobně, jako na její paní plandaly mokré hadry otroků.

Kostlivci je popadli dřív, než se stačili pohnout. Do vzduchu je zvedly nejsilnější paže, jaké kdy Awa poznala, blesk osvětlil lebku, která si ji zkoumavě prohlížela, a ona se dala do křiku, poprvé od chvíle, kdy ji otrokáři unesli z její vesnice a kdy se zapřísáhla, že ať se bude bát sebevíc, nikdy nedovolí žádnému duchovi ani člověku, aby nad ní prostřednictvím strachu získal moc. Ale když obloha odhalila ty nemrtvé tvory, kteří unášeli ji i prvního člověka,

na němž jí od dětství záleželo, na vrchol hory vstříc smrti, křičela a křičela, zatímco si duchové podávali své tři oběti mezi sebou, jako by nevážily víc než pytel limetek.

Halím se poddal své hrůze a vyděšeně drmolil do rytmu cvakajících čelistí nestvůr, které je vlekly vysoko do hor. Jen Omorosa se vzpamatovala natolik, aby si domyslela, co se stalo a proč bandité zmizeli z jeskyně. Jejich únosci je všechny v jeskyni zavraždili a ona je teď na cestě do pekla. Zášlehy blesku, to je Alláh, jenž marně hledá její duši v noci plné zatracenců. V té chvíli ho proklela za to, že je slabý a nespravedlivý k těm, kdo ho chválí, i když mu smrtelníci jako ona nerozumí. A jak si ji mezi sebou přehazovaly kostlivé prsty a měkké hnijící paže, zvracela do proudů deště vířících ve větru a pach jejich zvratků a strachu se mísil s ukrutným puchem démonů.

Ve tmě nad nimi se zjevilo světélko. Blesky nechali hluboko pod sebou, jak šplhali výš a výš, příslušníci kostlivé armády se vrhli na skalní stěnu, jejich kosti se rozhodily po příkrém srázu a staly se z nich živé žebříky, po nichž stoupali jejich zralejší spolubojovníci se zajatci nad hlavami. Několikrát narazili na hlubokou průrvu. Kostlivci jednoduše vyšplhali jeden na druhého a vytvořili tak přes propast most. Poté, co mrtví hbitě přeskotačili po jejich ostrých páteřích, se vždy poslední z kostlivců vytáhl za kotníky toho před sebou a tímhle způsobem se dostali na druhou stranu. Vyběhli nahoru rozsedlinou a vynořili se na náhorní plošinu, kde je oslepilo světlo planoucí ve tmě z otevřených dveří jako zářící průchod do jiného světa. Než se tři mladí lidé mohli z té pouti vzpamatovat, byli s nářkem vrženi dovnitř.

III

Zkouška šílenstvím

OŽIVLÉ MRTVOLY zůstaly venku. Omorosa, Halím a Awa se zhroutili na jednu hromadu na podlaze chýše. Petrolejová lampa jim svou oslnivou září slepila oči do uslzených škvírek, a jak se k sobě choulili, prošel nad nimi jakýsi stín. Halím zaječel a Omorosa zasténala. Pak se dveře za nimi zavřely a oni se rozplakali úlevou a vděčností, že démoni jsou pryč.

Žádný z nich se z té noci nikdy úplně nevzpamatoval. Žhnoucí strach jim zhnětl myslí do nových, neznámých tvarů, ale po pár hodinách, kdy dokázali jen blábolit, prosit, modlit se a sténat, se třem Afričanům opět vrátil rozum. Na vrcholu hory, tak blízko k nebi, přišel úsvit velmi časně. Jediné okno zvolna pohlovalo stíny v chýši, až se Awa, potom Omorosa a nakonec i Halím posadili, začali se rozhlížet a všimli si svého zachránce, který tu celou dobu seděl a pozoroval je.

Místnost byla přeplněná věcmi, ale čistá. Kamenná podlaha byla vydrhnutá a zdi z vepřovic neměly jedinou prasklinu. Světnici vévodil žulový stůl, za nímž stálo hrubé dřevěné křeslo a ve zdi bylo zasazené okno, kterým je pozorovala jedna z oživilých koster. Pohled na ni vyvolal v Halímovi další záchvat děsu. Zato Omorosa s Awou se ani nepohnuly, neboť je ochromil pohled na

nestvůru, která dřepěla u okna – chlupatá obluda, kterou by Boabdilův bratranec poznal okamžitě. Nakonec jim došlo, že tvor musí být buď mrtvý, nebo je to socha, i když při vzpomínce na chodící mrtvolu venku Awa tušila, že zdánlivě neživý medvěd vůbec nemusí být tak neškodný, jak vypadá. Všechny zdi lemovaly police, jež se prohýbaly pod tíhou hliněných nádob, misek a dalších, méně povědomých předmětů. V malém krbu napravo visel kotlík.

Ani jejich hostitel nepůsobil všedně. Byl to sice člověk, ale chladné zelené oči měl zapadlé hluboko v napjaté tváři a zdál se tak letitý, že by se sotva dokázal posadit v posteli, natož jíst tuhou stravu. Přesto se míhal po světnici hbitě a seschlými pažemi snášel na stůl misky a džbán. Pak otevřel dveře. Halím schoval hlavu mezi nohy a Omorosa popadla Awu za ruku při pohledu na tři z kostlivců, kteří vpochodovali dovnitř a přidřepli ke stolu. Jejich hostitel cosi zamumlal a kostry se rozpadly, ale rozsypané kosti se hned začaly plazit jedna přes druhou a srazily se do nového tvaru, takže za chvíli kratší, než trvá očista před modlitbou, stály u stolu tři stoličky. To dívky zneklidnilo ještě víc: Awu napadlo, že ten muž musí být černokněžník, Omorose se mihlo hlavou, že je to sám ďábel.

„Prosím, posadte se a jezte,“ pronesl muž bezchybnou arabštinou, navzdory své světlé pleti. „Okamžitě.“

Dokonce i Halím poslechl – nikdo z nich netoužil zjistit, co by se stalo, kdyby vzdorovali. Báli se usednout na stoličky, ale sedátka z žeber nebyla zdaleka tak ostrá, jak vypadala, a sedělo se na nich pohodlně. Halím s Omorosou pochybovačně hleděli na kusy šedivé hmoty plovoucí v omáče, kterou jim nalil, ale Awě se sběhly sliny, jen co

jí do nosu zavoněli duchové koz a otřeli se jí pižmovými hřbety o jazyk, a ona zapomněla na strach.

Při pohledu na hltavě srkající Awu odložila Omorosa důstojnost a rovněž se rozhodla zahnat hlad, ale Halím se jen napil vody, kterou si nalil ze džbánu do menší misky. Stažený žaludek ho páлил, takže se o pevnou stravu raději ani nepokoušel a jen stěží se ovládal, aby se neustále nedíval do okna, zda ho kostlivec pořád ještě pozoruje. Přemýšlel, jestli ho stihl trest za to, že neuposlechl pánova příkazu a nezardousil Omorosu, aby ji uchránil zneuctění, a proklínal svou vlastní zbabělost.

„Nuže,“ pronesl muž a pohodlně se opřel v křesle na druhém konci stolu. „Vítejte, vítejte! Omlouvám se, jestli jsem vám způsobil nepohodlí, ale ujišťuji vás, že kdybych vás ponechal na milost těm mužům, co vás zajali, nedostalo by se vám o mnoho jemnějšího zacházení. Vlastně myslím, že není vůbec přehnané říct, že mi vděčíte za své životy, děti.“

Omorosa mlčela. Awa mlčela. Halím polkl a uchopil svou misku s jídlem.

„Jak vidíte, jsem jen prostý poustevník.“ Muž se předklonil, chtivě se na ně zašklebil a odhalil přitom křivé zažloutlé zuby. „Jsem jen osamělý pastevec a nemám dost zásob, abych mohl krmit každého žebráka, který se tu ukáže, takže si u mě budete muset na živobytí vydělávat. To znamená, že budete dělat, co se vám řekne. Žiju prostě, jak vidíte, a mám tu jen málo místa. Doporučil bych vám tedy, abyste si společně postavili přístřešek dřív, než udeří další bouře. Zima tady přichází rychle a rozhodně byste měli mít něco pořádného, než začne sněžit.“

Omorosa netušila, zda její společníci mlčí z nedostatku dobrých způsobů, nebo z přemíry děsu, a tak se nejistě zvedla a rozzechvěle ze sebe dostala: „Děkujeme.“

„To nic, to nic,“ mávl muž přezíravě rukou. „Další ruce jsou vždycky potřeba.“

„Ne.“ Omorosa zavřela oči, polkla a znovu je otevřela. „Děkujeme, ale nechceme. Musíme... musíme jít. Hned. Máme...“

„Něco naléhavého k vyřízení?“ Muž se zašklebil ještě víc. „Milující rodiče, kteří čekají? Ne, ne, kdepak. Teď patříte mně, tak jako moji ostatní pomocníci. A budete mi pomáhat, že je to tak? Uděláte vše, co vám řeknu, a bez odmlouvání.“

„Já...“ Omorosa se nedokázala přestat třást, ani když její ruku stiskly Awiny prsty. „Já...“

„Utíkejte!“ Halím hodil misku s jídlem muži do tváře a vyskočil na stůl. Srdce mu dunělo hlasitěji než kroky na žulové desce, když se jedním, dvěma, třemi skoky vrhl na poustevníka. Stoličky svrhly Awu a Omorosu na zem a zformovaly se zpět do podoby kostlivců, kteří se vrhli za Halímem přes stůl.

Eunuch dopadl na starce a oba skončili na zemi. Udeřil poustevníka do dlouhého nosu, až mu horká krev vystříkla na tváře, ale k Halímově hrůze se kmet místo bolesti začal otřásat smíchy. Chlapec ho znovu udeřil pěstí, ale stařec si jen přitiskl dlaně k propadlým tvářím a říčel smíchy. Halímova druhá rána dopadla s vlhkým zaplesknutím a ucítil, jak se muži posunula čelist, jenže vtom ho za ruce, za krk a za nohy popadly kostnaté prsty. Tři kostlivci odtrhli Halíma od starce a zvedli ho do vzduchu.

Poustevník se roztřeseně zvedl a jeho chichotající se tvář byla jedna velká rudá skvrna.

Awa rozrazila dveře, ale do cesty se jí postavila další oživlá mrtvola – tahle nesla přes rameno nějaký veliký balík. Awa se kolem ní prosmýkla a vyběhla do ranního šera, ale vtom za sebou zaslechla Omorosin křik a zakopla. Omorosa zůstala stát ve dveřích jako solný sloup, a než se Awa mohla rozhodnout, zda utéci nebo se vrátit, vyběhl zpoza chatrče další kostlivec a popadl ji za ramena.

„Držte je, ať se dívají,“ přikázal poustevník. Kostra odvěkla Awu dovnitř a ona spatřila Omorosu s pažemi zkroucenými za zády v sevření nově příchozího – seschlé mrtvoly, která předtím hodila své břemeno na stůl. Balík se pohnul, a když ji její kostlivý věznitel zvedl, Awa spatřila, že je to ve skutečnosti náčelník těch lupičů, kteří je prve chytili. Ze zlámaných rukou a nohou mu trčely zubaté úlomky kostí. Jen Halím se pokusil odvrátit pohled, ale kostry mu vrazily prsty pod oční víčka a postaraly se, aby se i skrze slzy díval, a když eunuch ucítil, jak mu na odkryté bulvy tlačí drsné kosti, rychle se přestal vzpírat. Věděl, že oslepený by odtud už nikdy neuprchl.

„Jen se dívejte, děti,“ vykřikl poustevník, až mu uprostřed nateklé rozbité tváře zabublala krev, a vytáhl zpod pláště dýku. „Pořádně se dívejte!“

Čepel zajela náčelníkovi lupičů do tváře a ten se dal do křiku. Omorosa s Halímem se k němu přidali, ale Awa dokázala udržet zatnuté zuby, i když poustevník banditovi uřízl nos, hodil si lesklý kus masa do úst a s poklidným výrazem ve tváři ho začal žvýkat. Pak stařec polkl a otřel si krvavou tvář do svého pláště. Křik ještě zesílil. Když

k nim poustevník znovu vzhlédl, zlomený nos byl znovu rovný a trčel mu z tváře jako obviňující prst.

Pak se stařec přidal ke křiku rozmláceného lupiče, Halíma a Omorosy, tancoval po chýši a ječel jim do tváří, stíral si z očí pomyslné slzy a poskakoval jako to nejspokojenější rozmazlené děcko. Když si povšiml, že Awa nekřičí jako ostatní, na okamžik se zarazil, pak na ni nestoudně mrkl, z košíku u krbu sebral hrst suchého býlí se stříbrně lemovanými listy a zapálil ho v ohni. Nadul tváře, foukl na planoucí snítky pelyňku, pak se nadechl hustého dýmu a začal kvílet ještě hlasitěji, přiskočil k nim a mával jim dýmícím býlím před hrůzou staženými obličejí.

Omorosa se před svým mučitelem začala svíjet a kopat, ale už bylo pozdě – sladká lékořicová vůně výparů jí vstoupila do nosu a ona se ztišila, pak znehybněla, nohy se jí zaklímaly ve vzduchu a oči obrátily v sloup. Halím se téměř stačil ukřičet do bezvědomí, ještě než se k němu nasládlý kouř vůbec dostal, a tak ochabl téměř okamžitě, ale Awa zadržovala dech, i když jí oči pálily a v plicích jí vřelo, jenže nakonec se i ona rozkašlala a začala ztrácet vědomí. Jako poslední spatřila, jak stařec položil umírajícímu náčelníkovi lupičů ruku na rameno a zašeptal:

„Ubohý Boabdil.“

IV

Tři nekromantovi učni

BYL TO SAMOZŘEJMĚ nekromant, i když trvalo ještě nějakou dobu, než se jeho žáci to slovo naučili, a samozřejmě s nimi neměl dobré úmysly. Byli lapeni na vrcholku hory, a i kdyby se jim podařilo utéci nemrtvým dozorcům, vysoký a pustý jehlan ze skal a ledu obklopovaly ze všech stran strže a na jedné straně padal dolů téměř kolmý sráz. Útes, na kterém byli uvězněni, vrhal stín na další, nižší výběžek z kamene a tvrdé hlíny, kde se v létě, když se lišejníkům a travinám vrátila barva, pásly nekromantovy polodivoké kozy, ovce a kozorožci.

Stali se jeho učedníky, ať chtěli nebo ne – což samozřejmě nechtěli. Kaštany, které jim prvních pár dní připadaly tak lahodné, se jim znechutily, protože nejedli skoro nic jiného – ať už si je pražili jen tak, rozemílali na prášek nebo vařili s tou trochou masa, kterou jim dopřál. Přes den se museli cvičit v boji s holemi mezi sebou i s kostlivci pod dozorem oživeného náčelníka lupičů, jemuž se té osudné noci podařilo uniknout z jeskyně a nějakou chvíli vzdorovat nemrtvým, než nakonec přišel o nos i o život, pročež byl uznán za vhodného cvičitele šermu.

Postavili si hrubý přístřešek u velikého balvanu, tak daleko od nekromantovy chatrče, jak jen to šlo, aby nemuseli hřadovat na okraji útesu jako vlašťovky. Stařec je při

stavbě pozoroval a smál se jim, že dali přednost kvílení větru zuřícího u srázu před jeho tišší společností, a často jim ani nedovolil se do skrovného přístřeší vrátit. V ty večery, kdy je přinutil zůstat ve své chatrči, je učil číst z jediné knihy, kterou měl, ale z té jim ukázal jen první stranu. Dokázal však přimět písmena, aby se míhala, ohýbala a kroutila do stále nových tvarů a jazyků, a tak jim jedna stránka úplně stačila.

„V symbolech je moc,“ řekl jednoho večera, když pojedli masa z lupičů, které bylo po celý rok uloženo v ledovci za chatrčí. Než zjistili, odkud maso ve skutečnosti pochází, přesvědčila Omorosa Halíma, že zákaz vepřového pro ně jako zatracence nic neznamená. I když si pak uvědomili, že z nich stařec udělal lidojedy, brzy poznali, že hlad je mocnější než kterýkoli bůh, a tak se dál živili vláknitými kusy masa v omáčce. „A co jsme sami jiného než symboly? Naše tělo je pouhý nedokonalý stín, který vrhá náš duch – vaši imámové tomu říkají duše. Naše těla mají moc skrze duši, jíž jsou symbolem, a tou mocí je můžeme měnit stejně, jako můžeme měnit jiné symboly.“

Halím se už ani nepokoušel uhodnout, co mají čarodějova slova znamenat, a raději jen kýval a vrtěl hlavou podle toho, jak to dělaly Omorosa a Awa. Stařec ho nikdy nevyvolal, aby odpovídal na otázky stejně jako dívky, a Halím to připisoval modlitbám, které pořád ještě vysílal k východu tak často, jak jen se odvážil.

Awě připadaly černokněžníkovy výklady těžkopádné a často mylné – duchové se jí tady, na vrcholku světa, zjevovali mnohem jasněji. Handlování s těmito silami však bylo úplně něco jiného než kouzelné amulety naplněné

mocí duchů, po nichž její lid tak bažil, a jak se postupně učila rozmlouvat s duchy ohně ukrytými ve skalách i s duchy samotného kamene, začala pomalu kout plány na útek.

Omorosa chápala předkládané učivo jen obtížně, ale oceňovala jeho výsledky – výuka na hoře byla metodičtější než cokoli, co se musela učit jako dítě, a mnohem užitečnější než dlouhé hodiny stahování pánevních svalů, které musela nacvičovat, aby jednoho dne dokázala obšťastnit mužský úd. Díky nekromantovým cvičením dokázala měnit drobné věci podle svého, naučila se ohýbat to, co považovala za skutečné, až do kritického bodu a pak zase vrátit věcem původní tvar, jakmile jí svět dal, co chtěla. Byly to jen drobnosti, ale naučily ji chápat, že mnoho maličností dohromady vydá za hodně, a že když se dostatečně soustředí, stane se ze zdánlivě všedních věcí něco víc. Přiměl je sníst jazyky banditů a soustředit se při tom na to, co ty kusy svaloviny představují. Naučili se tak španělsky dřív, než stihli tuhé maso rozžvýkat a spolknout. Omorosa byla přesvědčená, že kdyby snědla jazyk Halímovi či Awě, naučila by se za stejnou chvíli i jejich divošským nářečím.

„Omoroso,“ začal nekromant a plynule přecházel z arabštiny do španělštiny, aby si zvykli na nově nabyté jazykové dovednosti. „O jakých symbolech to mluví?“

„Všechno je symbol,“ vyhrkla Omorosa a zalétla pohledem k Awě, aby u ní našla povzbuzení. Její někdejší otrokyně zlehka přikývla a Omorosa pokračovala. „Tento svět není nic než symboly. Proto jsme si také mysleli, že jsme v pekle, když jsme sem prvně přišli. Zdálo se mi tenkrát, že jsme se dostali z jednoho světa do druhého, ale... ale změnilo se jen symboly. Svět se zdál jiný, protože to, co

jsem věděla..." při pohledu na jeho podrážděný výraz se opravila „... protože věci, o kterých jsem si myslela, že je vím, například že smrt je konec všeho, se změnily.“

„Jak? Proč?“ dožadoval se.

„Vy jste je změnil," hlesla Omorosa. „Protože v tomhle světě není nic pravdivé, všechno je symbol. Můžete vzít to, co je pravdivé, co má určitý symbol, a ten symbol změnit. Vzal jste kosti lidí, kteří sem přišli před námi, a změnil jste, co představují – život místo smrti. Vzal jste pravdu, která se skrývala za jejich symboly, tedy duše a ty jste vrátil do jejich kostí a změnil jste jejich symboly a... a...“

„Pche! Awo, děvče, řekni jasně, co nám na mysli, když mluvím o symbolech?“

„Stejným slovem myslíte pokaždé něco jiného. Ale teď máte na mysli duchy," Awa si olízla rty – i po tolika dlouhých měsících strávených na hoře se z jeho pohledu stále cítila nesvá.

„A co děláme, když měníme symboly, jak tomu říká tvoje kamarádka?“ Omorosa se nasupila, že použil její bezchybný přednes slov, která jí předtím nadrtil do hlavy, k takovému plísnění. Nikdy nebyl spokojen s ničím, co udělali, leda že to stavělo do špatného světla ty druhé, zvláště ji. Pohlédla na Awu, která se dívala za nekromanta do temného okna.

„Duchy nemůžeme měnit," prohlásila Awa a vrátila se pohledem ke svému učiteli. „Používáte taková slova, aby to vypadalo, že duchové a symboly jsou jedno a totéž, ale nejsou. Když říkáte, že měníte symboly, znamená to, že ovládáte duchy a přimějete je dělat, co chcete, i když oni to nechtějí. Duchové mrtvých chtějí opustit své kosti, ale

vy je přitáhnete zpátky, spoutáte a nutíte je dělat, co není přirozené. Takže když říkáte, že měníte symboly, jenom nutíte duchy, aby pro vás dělali nepřirozené věci.“

„Konečně jsi trochu blíž. A jak to děláme?“

Awa pokrčila rameny. „Já je jednoduše poprosím.“

„Tak takhle to děláš?“ Nekromant zavrtěl hlavou. „Fascinující, kolik různých podob to může mít. Rozpal ten oheň víc, Omoroso.“

Omorosa zamžikala, zadívala se na doutnající uhlíky a soustředila se na plamínky, jež se plazily po zadní stěně kamenného krbu. Ve spáncích se jí rozbušilo úsilím a na krku jí vyskočily kapky potu. Tolik toužila, aby se oheň rozhořel, až ji z toho rozbolela šíje a záda a ze samého soustředění ji začalo píchat v útrokách a v močovém měchýři. Konečně se zasyčením vyšlehl ze středu plamenů bílý proud ohně a místnost v okamžení zahřál závan tepla, který se ale vzápětí rozplynul. Omorosa se pomalu uklidňovala, ztěžka oddechovala a třásla se po celém těle.

„Teď ty, Awo.“ Omorosa spatřila, jak se stařec usmívá na její někdejší otrokyni, a kousla se do rozkošného rtíku. Vztek se v ní mísil s nevolností, která vždycky přicházela, když se tolik soustředila. Awa se na okamžik zarazila, pak vstala a vyšla ven. Za chvíli se vrátila s polenem z hranice dříví a hodila je na nízko planoucí oheň. Okamžitě vyšlehly žluté plameny a roztančily se po suchém dřevě.

Nekromant se rozřehtal, až se za břicho popadal, smál se a smál a Omorose planuly oči ponížením. Otrokyně pořád podváděla a on se tomu vždycky chechtal, jako by byla opice, které se povedl nějaký chytrý kousek. Už jednou řekla Awě, že kvůli ní vypadá hloupě, ale té mrňavé

černé mrše to zjevně bylo úplně jedno.

„To nebylo jen tím dřevem,“ začala Awa vysvětlovat, když si všimla Omorosina dotčeného výrazu. „Vy jste to neslyšela, protože mluvil jen můj duch a ne moje ústa, ale já se zeptala všech polen, jestli se některému chce přidat se k větru, a tohle jedno chtělo, a pak jsem se zeptala ohně, jestli bude hořet zvlášť horkým plamenem, když mu dám ochotný špalek, a on mi odpověděl, že ano, a tak byl plamen opravdu žhavý, žhavější, než kdyby to byl jen oheň a dřevo.“

„Neposlouchej ji,“ zavrčel nekromant, jako obvykle přelétavý ve svém uznání. Vzal z police truhličku z hlohového dřeva a ukázal jim půl tuctu kulatých kamíneků uvnitř. „Vyjednávání je potřeba jen pro vyšší síly, všechno ostatní tě poslechne, když to uděláš jako Omorosa a přikážeš mu to. Vezměte si třeba tahle salamandří vajíčka, která se mohou vylíhnout jen v ohni. Protože salamandří samice v divočině jen těžko najde připravené hořící ohniště, rodí se už s vrozeným vědomím, co je oheň doopravdy, a když pak zašeptá to pravé slovo, které všechna lidská slova pro oheň symbolizují, vejce vzplanou a zažehnou hnízdo, které pro ně postavila. A tak oheň vzešlý z jejich pravého já pokříví symbol dřevěného hnízda a pak...“

Halím v teplé chatrči podřimoval a čekal na svou příležitost, trpělivě jako štír na zádech žáby. Jak kolem nich plynul čas a on se smířil s novou cestou, kterou se jeho život ubírá, uvědomil si, že nekromant byl té první noci zraněn, i když se mu podařilo uzdravit – a co lze zranit, to lze i zabít. Písmenkům se učil jen těžce a ty čáry by nesvedl, ani kdyby chtěl. Ale předčil obě dívky v bojovém

výcviku a podařilo se mu objevit, kde si kostlivci schovávají rezavé meče, které si brávali do níže položených průsmyků na loupežné nájezdy. Brzy se vycvičí natolik, že dokáže zabít nekromanta jednou ranou, a pak s Omorosou uteče. A i kdyby nekromanta nezabil, Halím věřil, že bude alespoň tak rychlý, aby ušetřil svou paní další bolesti a nečistých kouzel.

První zimu na hoře byli tři Afričané nejméně tucetkrát na pokraji smrti a nekromant jim neochotně dovolil spát na podlaze své chatrče teprve poté, co musel už potřetí vyhojit Halímovi omrzlé nohy. Zatímco kvílejícího mladíka držela banda koster, nekromant mu odřízl zčernalé prsty a hodil je do ohně. Jediný způsob, jak získat prsty nové, bylo sníst je ze zásoby mrtvých lupičů, která se ovšem povážlivě tenčila. Zima u ledovce mýjela pomaličku, a čas se zdál ještě pomalejší, když se nekromant za těch nejvčetnějších, nejmrazivějších a nejbouřlivějších nocí rozhodl poveselit se se svými mrtvými hračkami.

Přiměl zachovalou medvědí mrtvolu v zadním koutě světnice spustit se z výhrůžného postoje na zadních na všechny čtyři, a zatímco se jeho učedníci pokoušeli spát, užíval si na medvědíh hřbetě milostných hrátek s těmi nejodpornějšími ze svých nemrtvých sloužících. Jeho oblíbenkyní byla vychrtlá mrtvola, která té první noci přinesla náčelníka lupičů. Omorose trvalo, než jí došlo, že ta pokroucenina je ve skutečnosti ženského pohlaví, a Halím by nejraději využil těch hojných příležitostí, kdy byl nekromant rozptýlen, a pokusil se ho zavraždit, jenže se nedokázal na to odporné obcování ani podívat. Pokud šlo o Awu, tu ještě mnohem víc než hekání nemrtvé kon-

kubíny rozrušovaly noci, kdy mrtvola prostě jen tiše a nehybně ležela, zatímco se na ní zpocený nekromant ukájel.

Toho jara na Awu přišlo v celé své bolestné slávě první krvácení, postupně a pomalu jako dobré zprávy, a dostalo se jí ostrého pokárání od Omorosa, kterou poprosila o kousek toho plátna, které jim zbývalo, aby se jím mohla ovázat. Pochopitelně se zdráhala požádat o vzácnou látku svého učitele, ale nakonec se přemohla, protože cár hrubé vlny se ukázal být přesně tak nesnesitelný, jak poznala hned, když po něm přejela rukama. Nekromant si však tentokrát svou přehnanou protivnost odpustil – když vešla do chatrče, jen zavětril, došel ke koši s hadry, vylovil pár útržků a hodil jí je.

„To je další symbol, pochopitelně,“ pronesl, když hadříky posbírala, a bolestně jí škublo ve tváři, protože věděla, že to šlo až příliš snadno. „Dá se to všemožně využít. Být sebou, ještě bych s dítětem nějakou dobu počkal, za pár let to bude výhodnější. Za děti se bohatě platí, a ze všeho nejvíc za prvorozené.“

Awa vyběhla z chatrče rudá hanbou a nekromant se jí hihňal spolu se svou konkubínou, které vrátil jazyk, aby si mohli popovídat a zároveň k mnohem méně slušným účelům. Awa jednou udělala tu chybu, že vzhledla, když nekromant obzvlášť slastně zamručel, a zjistila, že vetčný stařec klečí jako medvěd, na němž si užíval, a mrtvá žena má tvář zabořenou v místech, která Awě připadala zcela neromantická. Zalezla si do přístěnku a nepohodlně si nacpala látku pod kamaše, jež je nekromant naučil plést z vlny, kterou spřádal na vratkém kolovrátku.

Jen co to udělala, našel si ji náčelník lupičů a vyvedl ji

na prašnou planinu ke každodennímu cvičení. Omorosa a Halím už měli místo holí rzi zarudlé meče, a tak si beze slova vzala ten, který jí cvičitel nabídl. Nekromant spravil banditovi rozlámané kosti a očistil je od masa, aby doplnil spižírnu, proto i jeho odchod z cvičného kruhu provázelo nelibozvučné vrzání a klapání.

Přechod od kaštanových klacků, z nichž měli modřiny a občas i nějakou tu zlomeninu, k smrtícímu kovu však ani v nejmenším neznamenal změnu ve způsobu výcviku. Halím byl stejně urputný jako vždycky, Omorosa mátlá předstíranými výpady a ranami a Awa byla jako vždy až příliš defenzivní. Náčelník lupičů tančil kolem nich, aby neustále odváděl jejich pozornost, a mrštně odrážel veškeré rány, které nedokázali odvrátit sami. I s jeho pomocí však museli často ukončit výcvik předčasně, aby někoho z nich odnesli do nekromantovy chatrče, když nějaké bodnutí zajelo příliš hluboko nebo některý šrám nechtěl přestat krváčet. Než se na horu znovu snesla zima, měli Halím i Omorosa těla posetá pruhu, které hezky ladily s Awinými starými jizvami. Na rozdíl od svých společníků Awa nikdy ani nevykřikla, když jí zubaté kovové ostří rozpáralo maso či přešlo po těle a nechalo za sebou rudé brázdy pokryté úštěpky kostí a rzi.

„Kdy to zase zkusíme?“ zeptala se Awa jednoho mrazivého podzimního večera Omorosa, když se všichni tři choulili v přístřešku poté, co nekromant zkoumavě vyhodnotil lehké sněžení a oznámil jim, že nebudou spát v jeho chatrči dříve než za dvě neděle.

„My už to snad někdy zkusili?“ opáčila Omorosa. „Nebo snad říkáš *útěk* tomu, když nás kostlivci vytáhnou za vlasy

nahoru pokaždé, co se nakročíme jednou nohou z útesu?“

„Za to se moc omlouvám,“ vyhrkla Awa a tváře jí potměněly studem. „Ale napadlo mě něco lepšího. Můžu je odlákat, když zkusím utéct přes ledovec a dolů po tom vzdálenějším útesu, a kdyby jich přece jenom pár zůstalo, jste už dost dobří, abyste je přemohli.“

Nedávno se při jedné šermířské hodině Halímovi povedlo rozbít jedné z koster lebku a k jeho nesmírnému potěšení se už nezvedla. Další poznatek ohledně smrtelnosti těch tvorů – dala-li by se jejich existence tak označit – učinila Awa, když se zaměřila na to, aby svým cvičným protivníkům usekla hlavu. Právě dnešního rána se jí to konečně povedlo, ale nemrtvý svou hlavu prostě zvedl ze země a znovu si ji nasadil, takže bylo jasné, že nestvůry lze zabít, pouze když se lebka opravdu rozbije.

„Takže si zkusíme, jestli se proboujeme na svobodu?“ ušklíbla se Omorosa. „Tak to je ještě mnohem lepší plán.“

„Já budu bojovat,“ ožil Halím.

„Jak je vaše ctěná libost,“ prohlásila Omorosa a zachumlala se do příkrývek, „ale já už mám všech těch trestů dost. Nezdá se mi, že by nám teď hrozilo větší nebezpečí než tu první noc.“

„Copak vám nedělá starost, co s námi zamýšlí?“ zeptala se Awa. „Jestli tu zůstaneme, nekouká z toho nic dobrého.“

„Sežere nás,“ vyhrkl Halím, dnes sdílnější než obvykle.

„Že by si nás vykrmoval? To nedává smysl,“ namítla Awa. „Už jsme mu snědli víc, než bychom kdy nabrali, ať vyrosteme sebevíc.“

„Zjevně má rád trochu zběhlejší společnosti,“ utrousila Omorosa. „Nejspíš chce, abychom my dvě ještě trochu ze-

stárly, než si nás přidá do sbírky.“

Omorosa se při pohledu na Awin zděšený výraz usmála. Když si dříve chtěla udržet přízeň svého pána, byly pro ni mládí, krása a temperament přínosem, nikoli nevýhodou, a i když Omorosa rozhodně nebyla zklamaná, že se jí v tomto ohledu nekromantovy pozornosti nedostává, měla potíží přijít na jiné způsoby, jak se mu zavděčit. Nejste-li favoritka, jste jen lepší služka favoritky, a ona by snad raději vylezla na medvěda a zkusila změnit jeho názor na živé společnice, než aby hýčkala své někdejší otroky. To si alešpoň říkala, když byla dopálená.

„Možná se prostě jen nudí a tohle je pro něj rozptýlení,“ podotkla Awa a její paní sebou trhla. Omorosa si v nekromantově omšelé tváři všímala povědomých známek znuďenosti od samého začátku – jak mu v povýšených očích zazářilo, když se mu podařilo vydráždit je k nějaké reakci, jak se radostně hihňal, když plakali. Jestliže teď měla její sokyně podobné podezření, mohlo by to Omorose ztížit její snahu osvědčit se jako nejzajímavější žačka. Nekromantovu nudu možná nepůjde zmírnit obvyklými způsoby, ale v harému nedělala skoro nic jiného, než zaháněla nudu, a znala spoustu triků a kratochvílí, které na něj ještě nevyzkoušela.

„Nudí?“ pronesla teď opovržlivě k Awě. „Ach ano, proto nás určitě učí čarování a všemu ostatnímu, proto nás den co den nutí zápasit s kostlivci. Nudí se! Prosim tě, děvče, neplácej hlouposti.“

„Ach,“ hlesla Awa a přemýšlela, čím svou přítelkyni tak podráždila. Omorosa na ni byla ošklivá, jen když byla vyděšená nebo rozrušená, jinak vůči Awě na mrazivém

horském úbočí docela roztála. Její bývalá paní ji sice stále odmítala oslovovat jménem a říkala jí „děvče“, ale Awa měla pocit, že i to vyslovuje mnohem vřelejším tónem, a za těch nejmrazivějších nocí ji zalévalo vzácné teplo, když Omorosa zašeptala „Drž mě, děvče“ a jejich těla pokrytá husí kůží se dotkla a...

„To je prostě hloupost,“ zopakovala Omorosa. „Nemyslíš, hochu?“

Halím souhlasně zamručel a jako pokaždé ho ohromilo, jak dokážou předstírat, že je všechno v pořádku, jak hrají nejrůznější hry, které Omorosa znala, místo aby se při první příležitosti vrhly ze skály. Přesto však nehodlal zanedbat svou povinnost ani v tomhle pekle, v němž teď musel žít. I když popravdě řečeno, kdykoli obě dívky spaly a on se odplížil k útesu, zmocnil se ho děs ještě mnohem větší, než jaký v něm probouzel nekromant, když viděl, jak se kameny hluboko pod ním třpytí v záři měsíce. Nedokázal by to, ani kdyby ho ze tmy jako ostřížci nepozorovali kostlivci. Tohle je zkouška, říkal si, kterou musím překonat silou vůle zrovna tak jako silou paží.

Eunuchův nasupený nesouhlas byl Awě srdečně ukrašený a litovala ho ještě míň než sebe a mnohem méně než Omorosu. Ta se aspoň snažila, což se o Halímovi říct nedalo. Kdyby k sobě ale Awa dokázala být upřímná, přiznala by si, že jeho nepřístupnost pro ni byla ulehčením – co kdyby Omorosa dala přednost jeho mohutnějšímu, teplejšímu tělu, když se vítr prodral skulinami v kamelech, z nichž si postavili přístřešek? Awa se učila rychle a už stihla poznat, že kdo není oblíbený, nespí sám jen většinu času, ale pořád.

V

Závěrečná zkouška

„NEMÁME DOST masa, aby nám vydrželo celou zimu,“ oznámil nekromant jednoho dne, když nad nimi visela bouřková mračna jako rozmrzelý otec nad řvoucí kolébkou, která se náhle utišila. Jeho tři učedníci stáli přede dveřmi do chatrče, které zakrýval svým seschlým tělem, a v náručí svírali své skrovné přikrývky v naději, že jim zase dovolí uložit se před krbem jako předešlou zimu. Nekromant kývl na náčelníka lupičů a ten před ně napochodoval s meči v kostlivých rukou. Zarazil tři čepele v místě, kde udusaná hlína zvolna přecházela v kamennou římsu tvořící podlahu chatrče.

Omorosa, Awa a Halím zírali na rukojeti mečů, které se jemně kývaly zhruba ve výši pasu jako nějaké železné klasy – jediná úroda, kterou tato vysoko položená hlušina mohla vydat. Pak se jeden z nich nepatrně pohnul a na jednou se všechno semlelo neuvěřitelně rychle. Omorosa a Halím se vrhli kupředu, Awa skočila dozadu a od jihu zaduněl hrom.

Musím se pro ni vrátit, projelo Awě hlavou, když klouzala zdrsňelýma bosýma nohama po stěně strouhy vedoucí od chatrče. Musí se vrátit. Musí přestat utíkat, jinak Omorosa zemře. Nohy ji ale neposlouchaly, kolem se rozhostil soumrak a oči se jí zalily slzami. Awa se bála, a tak svou

přítelkyni opustila, jako nevěrné zvíře, které nezná nic než strach a které...

Z opačné strany strouhy seběhl pronásledovatel, ale Awa byla připravená, prosmýkla se kolem něj a při tom ho popadla za stehenní kost, aby zmírnila svou nebezpečnou rychlost. Kostlivec se zhroutil k zemi a levý loket si roztříštil o kámen. Awa jen tak tak že neupadla, ale když zjistila, že za ní nikdo další neběží, popadla velký kámen. Kostlivec se vyhrabal na nohy, ale právě v tom okamžiku mu kámen prorazil lebku a on šel opět k zemi. Urazila mu čěšku, do jedné ruky popadla jeho dlouhou stehenní kost, do druhé kámen a znovu se dala na útek.

Omorosa má strach stejně jako ona, to Awa věděla, a stejně tak se trápí. Snažila se nevybavovat si úsměvy své bývalé paní, její smutné oči ani ty noci, kdy se přisunula ke své někdejší otrokyni, objala ji pažemi i nohama a tiše vzlykala, a Awa se neodvážila ani pohnout, aby se Omorosa zase neodtáhla. Vrátil se pro ni – teď Awa vědomě lhala sama sobě, ale nemohla jinak ve strachu, že když jen na okamžik zpomalí, padne do rukou dvěma dalším kostlivcům, kteří se za ní teď horempádem hnali po příkrém útesu. Až se jí podaří uniknout, vrátí se a Omorosu zachrání.

Jen tři kroky dělily Halíma od nekromanta. Eunuch se vrhl kupředu a při prvním kroku vytrhl meč ze země. Ten bídný starý netvor byl rychlý, ale nikdo nebyl rychlejší než Halím, který až dosud svou hbitost a sílu pečlivě skrýval. Při druhém kroku Halím spatřil, jak na něj nekromant třeští oči, a zasmál se, neboť náčelník lupičů po jeho levici se pohnul teprve teď, a nikdo nebyl rychlejší než Halím,

když pozvedl meč a namířil hrotem na nekromantovo břicho. Stařec ani teď nebyl dost rychlý, ruce mu vyletěly příliš pomalu, než aby dokázaly zbraň zarazit, z překvapených úst mu unikla teprve první slabika nějakého zaklínadla, a nikdo nebyl rychlejší než Halím...

Až na Omorosu. Meč, který vytrhla ze země, opsal oblouk po Halímově pravici, zrezivělá čepel škrábla nekromanta do ramene, prolétla kolem něj a našla svůj cíl. Eunuchovi se podlomila kolena, jeho paže sebou šklubla, meč se mu zvrtil v náhle nemotorných prstech, a místo aby ho probodl, udeřil nekromanta naplocho do prsou. Síla Omorosina úderu zvrátila Halíma dozadu, nad ním se zvedlo chladné nebe, pak uviděl vzhůru nohama náčelníka lupičů a zemi, na kterou se řítí. Prachem a sněhem se rozstříkly husté rudé kapky, potom dopadl a otočil se kolem dokola, takže ještě stihl spatřit jednu z mrtvol, jak se kymácí před rozesmátým starcem, malou a bezhlavou, ale masitější než většina nemrtvých.

„Ó.“ Halímovy rty vytvořily překvapený kroužek, když si uvědomil, že mu Omorosa usekla hlavu, a svět temněl a temněl, zatímco on hleděl vstříc pomalu se blížící dívce. Poslední, co ucítil, byly prsty, jež ho zvedly za vlasy ze země.

„Pěkné, moc pěkné,“ vypravil ze sebe nekromant. Omorose se najednou udělalo příšerně slabo a rozplakala se, až její slzy smyly část špíny z Halímovy utáté hlavy, kterou nesla svému pánovi. Ještě nikdy ji tak otevřeně nepochválil, a jako by teď nevzlykala, nýbrž potěšeně vrněla, znovu ji pohladil slovy: „Skvělá práce, opravdu. Jsi nepředvídatelná jako počasí!“

Z nebe se začal snášet sníh a pod nimi znovu zaduněl hrom, neboť skutečná bouře řádila nad nižšími vrcholky. Nekromant ze sebe smetl sněhové vločky a vzhlédl ke kostlivému náčelníkovi lupičů. S povzdechem poplácal Omorosu po rameni a nařídil jí: „Vyřízni Halímovi jazyk a dej ho tady našemu šermířskému mistrovi. Chytil by ji i tak, ale slova na naši Awu možná zaberou víc než zbraně. Přiveď nám ji, bandito.“

Omorosin divoký, nebezpečný úsměv se zrcadlil v nekromantově tváři, když ostrím meče neobratně odstranila Halímův jazyk a hodila ho banditovi. Proletěl mu mezi čelistmi a zmizel, jako by Halím ani jeho jazyk nikdy neexistovali a ona byla stále jen prostá harémová dívka, které se pouze zdál škaredý sen. Pak ale spatřila, že se jazyk uchytil uvnitř prázdných úst lebky, olízl té příšeře zuby, a Omorosa pochopila, že z téhle noční můry se nikdy neprobudí.

Awa doběhla na konec výběžku a pohlédla přes širokánskou průrvu – strávila nesčetné hodiny skákáním po vrcholku hory, aby se na tuhle chvíli připravila, ale když teď stála na okraji, uvědomila si stejně jako pokaždé, když zkoumala i ten nejužší bod rozsedliny, že skok na druhou stranu je neproveditelný. Ale kdyby to dokázala, mohla by seběhnout po příkrém horském úbočí až dolů a nemusela by slézat po útesech. Nebo v to aspoň doufala.

Pak se odvrátila od své nebezpečné únikové cesty a stannula tváří v tvář svým pronásledovatelům, kámen v jedné ruce, stehenní kost v druhé. Pořád ještě byli jenom dva a ona hodila kamenem velkým jako pěst s obratností, již v uplynulém roce neustále zdokonalovala. Prudce se oto-

čila, aby odvrátila útok druhého kostlivce, a ani se nepodívala, jestli její kamenná střela zasáhla první cíl. Ale duch kamene dodržel dohodu, kterou s Awou uzavřel, a doletěl tam, kam měl. Kostlivcova lebka se rozletěla a jeho kosti se jí sesypaly k nohám. Jeho spolubojovník se však odrazil a skočil ze skály s napřaženým mečem.

Awa kostlivce vždycky pečlivě sledovala, a nekromant jí občas dokonce dovolil prozkoumat některou z neoživených koster, aby se naučila, jak do sebe všechny kosti zapadají a pracují ve vzájemném souladu, proto v posledním okamžiku letícímu kostlivci uhnula. Jeho lopatka se jí zařízla do podpaží, když vrazila stehenní kost do skuliny, kde se jeho paže natažená v útoku stýkala s tělem. Ozvalo se drásavé zaskřípění, kostlivec dopadl na zem a pokusil se napřáhnout zbraň. V ten okamžik Awa zapáčila kostí dolů. Paže se čistě oddělila od ramene, ona dupla kostlivci na páteř a srazila ho z útesu. Druhou rukou máchl po její hlavě, ale Awa si stříhala vlasy úplně nakratičko, a tak se prsty neměly čeho zachytit a kostlivec se zřítíl ze srázu. Ještě se ani neroztříštil na dně propasti a ona už si zastrčila jeho meč za odřený opasek, kterým si stahovala kamaše, a rozběhla se dál podél propasti.

„Nemáš kam utéct,“ uslyšela Halíma a zvrtila si levou nohu na uvolněném kameni, který sklouzl a s rachotem padal po stěně rozsedliny. Ještě před rokem by kostlivec, který se vedle ní objevil, nedokázala rozeznat od ostatních, ale protože byla pozorná, slabounké praskliny v místech, kde mu srostly zlámané údy, Awě prozradily, koho má před sebou. Náčelník lupičů držel meč svěšený a za ním se rychle blížila tlupa kostlivců.

„Awo,“ začal náčelník lupičů, „poslouchej mě...“

Ale Awa neposlouchala. Místo toho se dobelhala k výběžku, který si dávno vyhlédla pro svůj skok, a rezolutně odmítla přemýšlet nad tím, jak jí to s podvrtnutým kotníkem půjde. Bandita ji hbitě obešel a s napřaženým mečem jí zastoupil cestu. Awa pevněji sevřela jílec své zbraně a bolestně se zašklebila, když přenesla váhu na levou nohu.

„Nedělej to,“ naléhal bandita. „Jsem ve výhodě a...“

Namísto obvyklé opatrnosti se na něj Awa vrhla tak prudce, jak by to byl udělal Halím. Meče o sebe třesky a bandita začal uhýbat před Awou, která se ho snažila vytlačit ze srázu. Obtočil se kolem ní, takže se rázem ocitl na vnitřní straně, srazili se zády a ona ztratila rovnováhu. Chňapl ji za halenu, strhl od okraje propasti a pak se jejich meče znovu setkaly, když využila rychlosti, kterou jí sám dodal, k dalšímu výpadu.

Přestože se bandita oháněl ocelí o řádku let déle než ona a přestože bez jazyka nemohl učedníky vycvičit tak dobře, přece ho přiměla ustupovat, zuby zařáté a meč míhající se jako rezavá šmouha. Pokoušel se jí něco říct, ale zvonění kovu o kov ho přehlušilo. Nakonec se ale při výpadu příliš napřáhla a on ji kopl do břicha. Klesla na kolena a zalykala se bolestí. Místo aby ji probodl nebo přitlačil k zemi, dřepł si před ni a sykl:

„Awo, poslouchej mě...“ Ohlédl se přes rameno. „Nemůžeš utéct, teď ne. Snažil jsem se vymyslet, jak vám pomoci, ale pořád ovládá spoustu těch tupých tvorů. Mrtví jsou rychlí, děvče. A teď honem, než sem doběhne. Omorosa tě chce zabít. Už zabila Halíma a...“

„To tys zabil Halíma!“ zasyčela Awa, stále ještě na kole-

nou a se skloněnou hlavou, ale pomaličku se zapírala palci u nohou, aby mohla vyskočit. „To tys nás sem dostal, ne? A jestli je Omorosa... zmatená, kdo by jí to mohl vyčítat? Kdo by mohl něco vyčítat komukoli z nás?“

„Já jsem...“ kostlivec od ní odvrátil lebku, „já nechtěl...“

Awin meč mu rozdrtil zápěstí na prach, který se smísil s padajícím sněhem, a jeho meč upadl i s rukou, která ho svírala. Awa se otočila na zdravém kotníku a belhala se dál podél propasti. Teď už k nim doběhli i ostatní kostlivci a hrnuli se k ní po úbočí jako lavina rachotících kostí. Prudce oddychovala a při každém kroku jí v noze vystřelovala bodavá bolest od prstů až do slabin, ale donutila se běžet rychleji, až přes okraj propasti odletovaly úločky blátivého ledu. Pak tři kostlivci skočili přímo před ni a ona se k nim kulhavě rozběhla ještě rychleji, oči upřené na skalní výběžek mezi ní a jimi. Z pukliny u vrcholku útesu na opačné straně průrvy vyrůstal malý stromek.

„Smrt tě před ním nezachrání!“ vykřikl náčelník lupičů přímo za ní, ale Awa zahnula, zdravou nohou se odrazila a vrhla se přes propast. Z houstnouceho sněhu se před ní vynořila druhá strana strže a ona tvrdě narazila hrudí do kmene stromu. Její žebra zapraskala hlasitěji než větve a nohama se udeřila do ostrého okraje skály. Rukama divoce zašátrala po kmeni, ale síla z ní vyprchala spolu s dechem a po kratičkém vítězném okamžiku Awa bezvládně odpadla od stromu a zřítíla se do propasti. Její poslední myšlenka patřila Omorosinu křivému úsměvu.

„Doufal jsem, že to budeš ty,“ oznámil nekromant své učednici, když spolu čekali ve sněhu před chatrčí, a Omorosa mu jeho úšklebek oplatila.

VI

Voják a smrt

TŘETÍ DEN se žoldáci zachovali přesně tak, jak Manuel tušil, i když to bylo o den později, než očekával. První noc měl volno – Werner a ostatní byli blahem bez sebe z vyhlídky, že je daleko od přední linie čeká tučná odměna, i z naditých pytlů s proviantem, který každý z nich dostal. Po několika mílích se zastavili, a Manuelovi se dokonce poštěstilo celou noc klidně spát, neboť si uvážal na zápěstí provaz od čarodějnice a spoléhal na to, že bude křičet, kdyby ji v noci někdo obtěžoval.

Čarodějnice měla ze předu na kápi pevně zavázaný otvor, který Manuel roztáhl, aby jí mohl dát najíst a napít. Rysy její tváře přitom zahlédl jen matně, zvláště když měla pod pytlelem ještě zavázané oči, ale von Stein se svými slovy na rozloučenou postaral, aby v Manuelových šedých očích byla víc než jen zběžně podobná jeho ženě a neteři. Ruce měla uvázané u těla dalším řetězem, a tak jí musel sundat roubík a přidržovat vak s vodou a tvrdý chleba u tmavých rtů. Neztěžovala mu to, jídlu ani pití se nebránila, ale nebyla ani příliš nedočkavá. Ten první večer jí roubík stáhl a už jí ho nenasadil.

Celý první den přšelo. Manuel jim dovolil zůstat na cestě, i když se muži museli střídát na výzvědáčích, aby nenarazili na nějaký jiný oddíl – silnice byly bezpečné,

jen když měl člověk početní převahu. Další den byl jeden z jeho mužů všímavější – snad když Manuel čarodějnicí přidržel spodek těžkého zatuchlého pytle, aby si mohla ulevit. Hrozně se nasmáli, když si Manuel povšiml, jak se pokouší si dřepnout, a šel jí pomoci, a tehdy nejspíše musel jeden upozorovat, jak má drobné nožky, nebo něco podobného. Takže se s pochybným tvrzením o politickém rukojmí mohl odebrat tam, odkud přišlo to, co mu postříkalo boty. Muži se potom začali častěji bavit mezi sebou, pozorovali zabalenou zajatkyni s novou zvědavostí a Manuel té noci už raději nespal.

Nemohl ale pochopitelně zůstat vzhůru po celou cestu na západ, a tak se mu v koutku duše svým způsobem ulevilo, když to zkusili nazítří ráno. Lepší odbýt si to tady a teď. Nejdůležitější byli bratrance Kristobelovi. Když se mu podaří zlomit je, hned bude mít lepší vyhlídky.

„Manueli,“ pozdravil ho Werner a z jeho upřímného zabubení Manuel poznal, oč mu jde. „Myslím, že jí dneska pomůžu já, aby ti zas nezmazala boty, pane.“

„Nechte ji na pokoji,“ oslovil Manuel Wenera a hlouček tvořený Kristofem Kristobelem, Kuhlhoffem Kristobelem a Bernardem. „Von Schwein nám nezaplatí, dokud se nevrátíme s dopisem, a ten nedostaneme, když jí někdo něco udělá, jasný? Takže buď si počkáte na plný měšec, nebo si teď vrznete s čarodějnicí a za odměnu dostanete oprátku. Pro mě je teda volba jasná – držte se od ní dál.“

„Čarodějnice?“ vykulil Werner oči a Manuel doufal, že neudělal chybu. Udělal. „No tak to nejspíš nebude moje vina, když něco provedu, co? Mě očarovala, ne? Vás taky očarovala, chlapi?“

„Čarodějnice nepíchám,“ zamračil se Kristof a založil si ruce na prsou. Tím měl Manuel jasno: když složí Wenera dost rychle, zůstane jen Bernardo, a Kristobelové by...

„A to já zas jo,“ ozval se Kuhlhoff. „Proč taky ne? Aspoň uvidíme, jestli je vevnitř studená, jak se povídá, co?“

Teď měl Manuel vážný problém. Jeden Kristobel na jeho straně prostě nestačil a on nevěřil, že by...

„Tak to je vyřešený,“ ušklíbl se Werner a Manuel spatřil, že drží v levé ruce dýku. Kdy ji stihl vytáhnout?

„Říkals, že si můžem hodit, kdo půjde první,“ vykřikl Bernardo a protlačil se mezi bratřenci Kristobelovými. Manuel přelétl pohledem po táboře, ale neustoupil a díval se, jak se druhý muž hrne do mírného svahu. Terén tu byl všelijaký, jen ne vhodný k boji, ale pro tuhle chvíli byl ve výhodě, jelikož ostatní si rozdělali oheň níž na stráni na opačné straně kopce. Tady ale nerostlo nic než lískové keře, ve kterých by se neschovala, ani kdyby se jí podařilo utéct. A Werner už byl blízko, příliš blízko.

„Fajn,“ pronesl Manuel a uvědomil si, že nemá na vybranou, chce-li se bezpečně vrátit ke své bezbranné rodině. Werner a ostatní se na čarodějnici vystřídají, ani jí nesundají pytel a řetězy, a její dosavadní mlčení nejspíš nahradí tlumený křik. Manuel pak ze všeho nejvíc bude chtít někam utéct, možná se při tom pohledu a z těch zvuků pozvrací, ale jestli má čarodějnice zbytek cesty přežít, bude se muset přinutit ohlídat, aby se chlapi nenechali příliš strhnout, což platilo hlavně pro Wenera. Stejně se při doručení čarodějnice nebude nikdo na nic ptát. A on pak honem vyzvedne peníze od von Steina a pojedje domů k rodině, ke Katharině...

Bernardo zvedl ženu v pytli na nohy, zatímco Werner pořád ještě Manuela upřeně sledoval. V tu chvíli se malíř rozhodl, že svou ženu už nikdy neuvidí. Lepší Katharinu podruhé nespátrít, než aby se jí ani nemohl podívat do očí, a lepší spát věčným spánkem, než aby už nikdy nemohl pořádně usnout. Srát na to a srát na ně!

„Oběť,“ pronesl Manuel. „Bůh znamená obětování se. To jsem někde zaslechl a nějak mi to uvízlo v hlavě. Myslet si, že peníze, navíc peníze získané zlým skutkem, by snad pro něj znamenaly víc než jednat jako jeho ztělesnění a obětovat se... to je k smíchu, co? K smíchu!“

„Cože?“ Werner pevněji sevřel dýku. „Co to kurva meleš?“

„Co to kurva melu?“ Manuel rozvážně pokývl. „Tak, tak. Mluvím o obětování tady téhle ovečky. Hej, Bernardo! První jdu já a nehodlám si na to sakra házet, ale vy si můžete hodit, kdo půjde po mně.“

Bernardo pohlédl na Wenera a ten úkosem mrkl na Manuela. Bratři Kristobelové za nimi úlevně vydechli a Manuela napadlo, že by se za něj byli snad opravdu postavili. Ale teď už bylo pozdě. Manuel zamrkal na Wenera a protáhl se kolem něj. Zarazí mu ten dobytek dýku do zad nebo do krku? Zadržel dech, když se o sebe otřeli rameny, ale pak ho Werner plácl po zádech.

„Přece jenom jsi správně chlap, Manueli!“ zasmál se Werner. „Já jdu stejně radši poslední. Nech *mistra malíře* jít prvního, Bernardo.“

„Ale říkals...“ začal Bernardo, ale Manuel ho přerušil.

„V brašně mám máslo, trochu žluklé. Přines mi ho a můžeš jít po mně.“

Bernardo si zjevně vyložil jeho bolestný úšklebek jako výraz touhy, dál se nedohadoval a odběhl k malířovu tlumu. Werner něco hlasitě vykládal Kristobelovým a Manuel hrubě popadl čarodějnici za ramena. Přemýšlel, jestli se jí dívá do tváře nebo do týla, a pak se odvážil zašeptat.

„Když já řeknu, ty běžíš,“ hlesl Manuel naprosto příšernou španělštinou. Málem se při tom zalkl a vlastní hlas mu zněl neskutečně hlasitě. „Sakra... já doufat, že ty rozumíš!“

„Rozumím, Niklausi Manueli Deutschi z Bernu,“ ozval se zpod kapuce hlas mnohem plynňější španělštinou, než byla ta jeho, a Manuel ztuhl. Úplně ho vyvedlo z míry, že ho oslovila jménem, a na okamžik ho napadlo, jestli není doopravdy čarodějnice. Pak se zeptal sám sebe, jestli by to na jeho jednání něco změnilo, a musel si přiznat, že ne. Až dosud neprojevila jedinou známku toho, že by mu rozuměla, a rozhodně nic nenaznačovalo, že by mluvila...

„Sundej mi řetězy,“ zašeptala čarodějnice. „Ale nejdřív tu pásku na očích. Než si oči zvyknou, nic neuvidím, proto je musíš zdržet. Neukvapuj se.“

„No do prdele, vona něco řekla?!“ zakřičel Bernardo.

„Prosí mě, abych tě na ni nepouštěl,“ odsekl Manuel, rozvázal jí otvor v kapuci a roztáhl ho natolik, aby dostal dovnitř ruku. Ucítil její horkou tvář a pak začal nešikovně zápolit s páskou přes oči. Z otvoru v látce zavanul pach zanedbanosti a výměšků, ze kterého se mu rozslzely oči. Zvedl pásku, a když odtáhl ruku, i ve stínu kápě spatřil, jak její hnědé oči zamrkaly a zalily se slzami. Uvědomil si, že je to mouřenínka, a nervózně se zasmál vlastní hlouposti – celou dobu si myslel, že má tvář a bosé nohy jed-

noduše potřísněné a špinavé.

„Ty jí to chceš sundat?“ vykřikl Werner a Manuel zaslechl vrzání jeho bot v mokřím listí.

„Kdyby mi bylo fuk, jakou díru šukám, strčil bych do pytle někoho z vás, hned jak Paula a ty její děvky vzaly roha,“ zavrčel Manuel a otočil ji, aby se dostal k přezkám vzadu na řetězu.

„Dyt' je to čarodějnice!“ vyjekl Kristof se zděšením v hlase. „Když ji pustíš, něco nám udělá!“

„No bodejt,“ ozval se Werner vedle Manuela a malíře rozhodně neuklidnilo, když spatřil, že místo dýky drží jedenapůlruční meč. „Jasně že udělá, dokonce čtyřikrát. Možná i pětkrát, když se přestaneš chovat jako kokot, Kristobele!“

Manuel vytáhl závlačku, která spínala řetěz v pase, těžká pouta mu dopadla na boty a okraje pytle se vyboulily a roztáhly, jak si Maurka protáhla paže. Werner se na Manuela usmál, takovým tím úsměvem, který po sobě vrhají rybáři, když jeden z nich uloví něco opravdu kapitálního. Vedle něj se zjevil i Bernardo a ve zpocené dlani mu tálo olivově zbarvené máslo. Manuela se zmocnila větší úzkost, než jakou kdy cítil před bitvou, a málem se mu obrátil žaludek. Wernerův meč měl skoro u nosu...

„Doufám, že se jen tak nedáš, ty čubko!“ vyštěkl Werner Manuelovi přímo u ucha. Malířovi se trásly prsty, když vytahoval kolík z řetězu na čarodějčině krku. Měla ho utažený kolem hrdla pevně jako psí obojek, a když ho odhodil, zaslechl, jak se zhluboka nadechla, ale nemohl ji varovat, nemohl říct ani slovo. Werner byl moc blízko.

„Nechám ti prostor na práci, Manueli,“ kývl na něj Wer-